

อะไรที่ทำให้นักศึกษาอยากเรียน : การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรระดับบุคคล
และระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

**What Makes Students Want to Learn ? : Examining the Relationship between
Individual – and Organization - Level Factors and Happiness (to Learn)
among Undergraduate Students at Prince of Songkla University, Pattani Campus**

กรวิชญ์ ศรีสมบัติ

Kooravich Srisombut

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration**

Prince of Songkla University

2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อะไรที่ทำให้นักศึกษาอยากเรียน : การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรระดับบุคคล
และระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

**What Makes Students Want to Learn ? : Examining the Relationship between
Individual – and Organization - Level Factors and Happiness (to Learn)
among Undergraduate Students at Prince of Songkla University, Pattani Campus**

กรวิชญ์ ศรีสมบัติ

Kooravich Srisombut

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration**

Prince of Songkla University

2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ อะไรที่ทำให้นักศึกษาอยากเรียน : การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร
ระดับบุคคลและระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ผู้เขียน นายกรวิชญ์ ศรีสมบัติ

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....

.....ประธานกรรมการ

(ดร.วิญญูพงษ์ โปธิพิรุฬห์)

(รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส อติวิทยากรณ์)

.....กรรมการ

(ดร.วิญญูพงษ์ โปธิพิรุฬห์)

.....กรรมการ

(ดร.ชายนิษฐ์ ช.บุญพันธ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้ารุ่งสว่าง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลการวิจัยนี้มาจากการศึกษาของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มี
ส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ดร.วิษณุพงษ์ โปธิพิรุพห์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(นายกรวิษญ์ ศรีสมบัติ)

นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นายกรวิชญ์ ศรีสมบัติ)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	อะไรที่ทำให้นักศึกษาอยากเรียน : การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรระดับบุคคลและระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
ผู้เขียน	นายกรวิษณุ ศรีสมบัติ
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยระดับบุคคลและระดับองค์กร รวม 7 ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 420 คน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาต่างคณะและต่างชั้นปี มีระดับความสุขในการเรียนที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และมีปัจจัยระดับบุคคลที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเองและการเปิดรับประสบการณ์ โดยสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจไม่ส่งผล ส่วนปัจจัยระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ ลักษณะอาจารย์ผู้สอนและลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ส่วนลักษณะของสถาบันการศึกษามิส่งผล โดยโมเดลที่ผู้วิจัยนำเสนอสามารถอธิบายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 32.7

คำสำคัญ : ความสุขในการเรียน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเปิดรับประสบการณ์ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน ลักษณะอาจารย์ผู้สอน ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ลักษณะของสถาบันการศึกษา

Thesis Title	What Makes Students Want to Learn ? : Examining the Relationship between Individual – and Organization - Level Factors and Happiness (to Learn) among Undergraduate Students at Prince of Songkla University, Pattani Campus
Author	Mr. Kooravich Srisombut
Major Program	Public Administration
Academic Year	2017

Abstract

The purpose of this present study is to examine the relationship between individual- and organization-level factors and happiness in learning among undergraduate students at Prince of Songkla University in Pattani campus. Using quantitative research methods, the authors distributed survey questionnaires to 420 undergraduate students and employed multiple regression analyses to examine the relationships among these variables. The results show that students from different faculties and different years. There was no significant difference in the level of happiness in the study' and the findings showed that two individual-level factors (i.e., self-esteem and openness to experience) and two organization-level factors (i.e., instructors' characteristics and classroom learning environment) were significantly and positively related to students' happiness in learning, whereas relationships with peers and university environment did not influence students' happiness. Overall, the proposed model could explain about 32.7 percent of the variance in students' happiness.

Keywords: Happiness in learning; self-esteem; openness to experience; socioeconomic status; relationship with peers; instructors characteristics; classroom learning environment; university-level environment

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก วิทยานิพนธ์ ดร.วิญญูพงษ์ โทธิพิรุฬห์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะดูแลแนะนำการทำวิทยานิพนธ์มา ด้วยดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส อติวิทยาภรณ์ ที่กรุณาตอบรับเป็นประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ให้ข้อชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยัง ขอขอบคุณ ดร.มานิตย์ ช.บุญพันธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลาร่วมเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ได้อย่างดียิ่ง รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.จรัส อติวิทยาภรณ์ ดร.วิญญูพงษ์ โทธิพิรุฬห์ ดร.มานิตย์ ช.บุญพันธ์ อาจารย์สุวิรัตน์ รงเรือง และนายบรรจง เฉลิมวงศ์ ที่กรุณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กราบขอบพระคุณคณาจารย์และบุคลากรในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์และข้อ ชี้แนะอันทรงคุณค่าให้กับผู้วิจัยตลอดหลักสูตร และขอขอบคุณเครือข่ายพัฒนานักศึกษาและ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลและเป็น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คณะศึกษาศาสตร์ และกองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ให้ โอกาสในการพัฒนาตัวเองของผู้วิจัย รวมทั้งเพื่อนร่วมรุ่นรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นที่ 23 ทุกคน ที่คอยให้คำแนะนำ เป็นกำลังใจและนำพาผู้วิจัย ไปสู่ความสำเร็จในการวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา นายไสว ศรีสมบัติ และมารดา นางประยูร ศรีสมบัติ ผู้ซึ่งให้ ชีวิต ให้การสนับสนุน เป็นกำลังใจและผลักดันให้ผู้วิจัยพัฒนาตนเองด้วยดีเสมอมา

กรวิชญ์ ศรีสมบัติ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	
ABSTRACT	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญ	
รายงานตาราง	
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา	1
วัตถุประสงค์	4
สมมติฐาน	5
ความสำคัญ ประโยชน์ของการวิจัย และขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความสุขในการเรียน (Students Happiness to learn)	9
การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem)	13
บุคลิกภาพด้านการเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience)	18
สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic Status)	23
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers)	24
ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics)	27
ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment)	30
ลักษณะของสถาบันการศึกษา (University – Level Environment)	33
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง	36
แบบแผนการวิจัย	38
เครื่องมือในการวิจัย	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	41

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (IOC)	49
การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการตรวจสอบ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	54
การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)	55
การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficient)	58
การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	60

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาวิจัย	66
อภิปรายผลการศึกษาวิจัย	71
ข้อเสนอแนะ	75
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	77

บรรณานุกรม 78**ภาคผนวก**

ภาคผนวก 1 แบบสอบถามการวิจัย	84
ภาคผนวก 2 ผลการทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	93

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
ตาราง 2 ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ	51
ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรระดับบุคคล ตัวแปรระดับองค์กรและค่าความสุขในการเรียนของนักศึกษา	55
ตาราง 4 ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนของนักศึกษา ระหว่างคณะ	56
ตาราง 5 ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนของนักศึกษา ระหว่างชั้นปี	57
ตาราง 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficients)	58
ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ	61

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การจัดการศึกษาของไทย ภายหลังจากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีจุดมุ่งหมายและหลักการสำคัญ คือ “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ส่งผลให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนและการศึกษาของไทยปรับเปลี่ยนรูปแบบในการพัฒนาคนในทุกด้านให้เกิดการพัฒนาให้ผู้รับการศึกษาเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ภายใต้แนวทางการจัดการศึกษาที่กำหนดให้ยึดหลักการที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริม ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนมีเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและผู้เรียนมีความสุขกับการพัฒนาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) มาตรา 16 แบ่งการจัดการศึกษาในระบบของการศึกษาไทยออกเป็น 2 ระดับ คือ

- 1.ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยการศึกษาระยะเวลาไม่น้อยกว่า 12 ปี ในระดับชั้นประถมศึกษา 6 ปี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี
- 2.ระดับการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาต่อเนื่องจากการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นอนุปริญญาและระดับปริญญา

ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 24 กำหนดให้กระบวนการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการพัฒนาผู้เรียน กล่าวคือ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ทำ

การจัดการศึกษาในระดับการอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ในสถานะของการเปลี่ยนแปลงในการวิธีการและรูปแบบการสอนและปัจจัยเสริมที่เข้ามาส่งผลต่อการเรียนในระดับ อุดมศึกษา นักศึกษาต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเครียดในการเรียน

หรือความทุกข์ในการเรียน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในตัวบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อ สถานะ ครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ การเรียนรู้ การอบรมสั่งสอน และปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ในรั้ว สถาบันอุดมศึกษา

จากแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา, 2559) โดยสำนักน โยบายและแผนการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา ระบุว่า สถาบันอุดมศึกษาไทยในยุค 4.0 ต้องมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด เพื่อเป็น แหล่งความรู้ที่ตอบสนองการแก้ไขปัญหาวิกฤติและชี้้นำการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชาติและท้องถิ่น โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และต้อง ส่งเสริมการพัฒนาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก โดยให้ ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ ผลิดกำลังคนที่มีศักยภาพตรงตามความ ต้องการของตลาดแรงงาน สามารถทำงานเพื่อดำรงชีพตนเองและเพื่อช่วยเหลือสังคม มีคุณธรรม มี ความรับผิดชอบและมีสุขภาวะทั้งร่างกายและจิตใจ

คณะกรรมการอุดมศึกษา ได้ระบุความสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา จะต้องเป็นแหล่งองค์ ความรู้และพัฒนากำลังคนระดับสูงที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน สร้างสังคมการเรียนรู้ ตลอดชีวิต ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี บทบาทสูงในสังคมประชาคมอาเซียนและมุ่งสู่คุณภาพอุดมศึกษาระดับนานาชาติ สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดกรอบการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ ผ่านการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก รวมทั้งการให้ความรู้ ฝึกอบรมและ การบริการวิชาการต่าง ๆ

สถาบันการอุดมศึกษาของไทย จึงเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการหล่อหลอมทรัพยากร ซึ่ง ตลอดระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร เป้าหมายสำคัญนั้นคือการสำเร็จการศึกษา หากแต่ กระบวนการในการผลิตบัณฑิต สถาบันการศึกษาเป็นผู้บริหารจัดการเติมเต็มการเป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ ทักษะชีวิตและประสบการณ์ให้กับบัณฑิต ผ่านกระบวนการ เรียนรู้ กิจกรรมเสริมทักษะทางวิชาการ วิชาชีพ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีการดูแลและให้บริการ ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยที่สิ่งหนึ่งที่มองข้ามไม่ได้ของความเป็นมนุษย์ นั่นคือ “ความสุข” ในการ ใช้ชีวิต

การศึกษาเกี่ยวกับความสุข จึงเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขโดยกรมสุขภาพจิต ได้ พัฒนาตัวชี้วัดความสุขของจิตใจหรือสุขภาพจิต ตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 ที่ครอบคลุมถึงสภาวะ สุขภาพทางจิต(Mental State) สมรรถภาพทางจิตใจ (Mental Capacity) คุณภาพของจิตใจ (Mental Quality) และสิ่งสนับสนุน (Supporting Factor) ในแผนพัฒนาระบบสุขภาพไทย ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550

ถึง 2554 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2559) และจากการศึกษางานวิจัยภายในประเทศ พบว่างานวิชาการส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ความสุขของประชากรของประเทศ หรือความสุขในการทำงานของบุคคลวัยทำงาน มากกว่าการมุ่งเน้นที่เยาวชน ที่มีอยู่ในสภาวะความเครียด ความทุกข์ จากแรงกดดัน ความเปลี่ยนแปลงของสังคมและอัตราการแข่งขันที่สูงขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร นำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะสังคมอุดมศึกษาที่รูปแบบการเรียนการสอน อัตราการแข่งขัน และปัจจัยเร้าต่าง ๆ ที่เข้ามามีผลต่อการดำรงชีวิตในการเรียนของนักศึกษา ทั้งปัจจัยภายในตัวบุคคล ที่มีมาจากครอบครัว การเลี้ยงดู การเห็นคุณค่าในตนเอง ลักษณะการเรียนรู้เฉพาะบุคคล หรือปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อตัวบุคคล ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน อาจารย์ผู้สอน และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ความแตกต่างของวิธีการเรียนการสอนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่นักศึกษาต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเรียน ทำให้นักศึกษาเกิดความเครียดจากการเรียน แต่ละบุคคลอาจมีระดับความเครียดหรือความทุกข์ในการเรียนที่แตกต่างกัน แล้วแต่พื้นฐานและกระบวนการปรับตัวของแต่ละบุคคล บางคนก็ต้องพักการเรียน ลาออกกลางคัน หรือที่รุนแรงถึงขั้นทำร้ายตนเองถึงแก่ชีวิต จึงเป็นหน้าที่ของอาจารย์และสถาบันการศึกษาที่จะต้องช่วยให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน มีความเครียดและความทุกข์น้อยที่สุด หากนักศึกษามีความสุขในการเรียนแล้วจะช่วยให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีนิสัยใฝ่เรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังที่ Layard (2005) กล่าวว่าความสุขขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของบุคคลมากกว่าปัจจัยภายนอก

สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยระดับบุคคลและปัจจัยระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการนำไปกำหนดนโยบายการบริหารจัดการเพื่อเอื้อต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาภายในสถาบันได้อย่างเหมาะสมต่อไป

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีการผลิตบัณฑิตในหลายสาขาวิชาชีพ ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร ภาษา ศาสนา วิชาชีพครูและวิชาชีพการพยาบาล มีการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่หลากหลายจากองค์ประกอบของพื้นที่และการอพยพย้ายเข้ามาศึกษาของนักศึกษา และยังเป็นสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เหตุการณ์ความไม่สงบของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นรายวัน ถูกนำเสนอออกสู่คนนอกพื้นที่ให้ได้รับรู้สึกลัว หรือแม้แต่วัตถุกรรมของคนในพื้นที่เองที่จะต้องปรับตัวในการใช้ชีวิตประจำวันในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากงานวิจัยของพัชรภรณ์ เพชรสุวรรณ (2550) ศึกษาผลกระทบของการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาชายแดนภาคใต้ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

พบว่าในด้านของการศึกษานักศึกษามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียน การดำเนินชีวิตและการ ออกแบบกิจกรรมที่จะต้องมีการปรับตัว ในขณะที่ปัจจัยภายในบุคคลเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะช่วย ให้ประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสุขในการใช้ชีวิตประจำวัน ท่ามกลางการเกิด เหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น (รอฮานี เจอะอาแซ, 2551)

จากข้อมูลดังกล่าว และจากคำกล่าวของ Layard (2005) ที่ระบุว่าความสุขของบุคคลจะ เกิดขึ้นได้ขึ้นอยู่กับทั้งปัจจัยภายในบุคคลและปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่เป็น บุคลากรสายสนับสนุน ดูแลการพัฒนาการศึกษา ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับวิถีชีวิตการเรียนรู้นอกชั้น เรียนของนักศึกษา เห็นถึงพฤติกรรม การดำเนินชีวิต พฤติกรรมการดำเนินชีวิต วิถีชีวิต การ แสดงออกของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่อยู่ท่ามกลางการ เปลี่ยนแปลงและแตกต่างทั้งปัจจัยภายในบุคคลและปัจจัยภายในสถาบันการศึกษาที่อาจจะส่งผลต่อ การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษา จึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษา ทั้งทางด้านปัจจัยระดับบุคคลที่จะช่วยเสริมให้นักศึกษามีความอยากเรียน เรียนรู้อย่างมี ความสุข และมีปัจจัยใดบ้างที่สถาบันการศึกษา หน่วยงานในทุกระดับสามารถจัดบริหารจัดการ จัดบริการให้กับนักศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการ ส่งเสริมการใช้ชีวิตและการเรียนรู้อย่างมี ความสุขของนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการทำงานและเสนอข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ให้กับสถาบันในการนำไปกำหนดกรอบนโยบายและทิศทางในการบริหารจัดการศึกษา ให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้อยู่ในสถาบันการศึกษาอย่างมีความสุข เต็มศักยภาพ และมีประสิทธิภาพ ออกไปเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

2.คำถามการวิจัย

- 2.1 นักศึกษาในแต่ละชั้นปีมีระดับความสุขในการเรียนต่างกันหรือไม่
- 2.2 ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 เพื่อศึกษาระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 3.2 เพื่อศึกษาความแตกต่างของความสุขในการเรียนระหว่างชั้นปีและคณะ/วิทยาลัย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 3.3 เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยระดับบุคคลและตัวแปรระดับองค์กร ที่ส่งผลต่อความสุข ในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

4. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยระดับบุคคล

- 4.1 การเห็นคุณค่าในตัวเอง (Self – Esteem) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 4.2 การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 4.3 สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic Status) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียน ของนักศึกษา

ปัจจัยระดับองค์กร

- 4.4 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 4.5 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 4.6 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา
- 4.7 ลักษณะของสถาบันการศึกษา (University – Level Environment) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

5. ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

5.1 ผู้ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา บุคลากรสายสนับสนุน สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการบริการเพื่อตอบสนองต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

5.2 บุคลากรสายวิชาการ สามารถนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีของนักศึกษา

5.3 สถาบันการศึกษาในระดับ คณะ มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา สามารถ ใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการนโยบายเพื่อตอบสนองการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษา

6. ขอบเขตของการวิจัย

6.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2559 จาก 7 คณะ 1 วิทยาลัย จำนวน 8,105 คน (งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา, 2560)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คณะ 1 วิทยาลัย ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยคำนวณจากจำนวนประชากร โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (ธีระวุฒิ, 2543) ได้กลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณ 380 คน โดยปรับจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 420 คน ตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดของคณะ/วิทยาลัย ในสัดส่วนที่สมดุลระหว่างคณะ/วิทยาลัย ขนาดการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะ/วิทยาลัย ด้วยวิธีการแบบแบ่งชั้นตามคณะ/วิทยาลัย (Stratified sampling)

6.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

6.3 ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรอิสระ

- 1) ปัจจัยระดับบุคคล ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง การเปิดรับประสบการณ์ และสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม
- 2) ปัจจัยระดับองค์กร ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน ลักษณะอาจารย์ผู้สอน ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และลักษณะของสถาบันการศึกษา

ตัวแปรตาม

ความสุขในการเรียนของนักศึกษา

6.4 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือน เมษายน พ.ศ.2560

7. นิยามศัพท์

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ใน 7 คณะ และ 1 วิทยาลัย ประกอบด้วย คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาเขตปัตตานี และวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สถาบันการศึกษา หมายถึง 7 คณะ และ 1 วิทยาลัย ที่มีการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ประกอบด้วย คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาเขตปัตตานี และวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ความสุข หมายถึง ความรู้สึกสบายใจ พึงพอใจ เพลิดเพลิน และสนุกสนาน ได้รับความพึงพอใจ ความสมหวังจากสิ่งต่าง ๆ รอบด้าน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ทั้ง 7 คณะ 1 วิทยาลัย

ความสุขในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ทั้ง 7 คณะ 1 วิทยาลัย ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายในบุคคล เช่นสถานะครอบครัว ประสบการณ์ ลักษณะการรับรู้การเรียนรู้และภายนอกบุคคลที่ส่งผล อาทิ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสถาบัน เพื่อน พี่น้อง อาจารย์ผู้สอน โดยขึ้นอยู่กับการจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกภายในตัวบุคคล ที่ส่งผลต่อความรู้สึกมีความสุขในการเรียน

ผู้สอน หมายถึง ครู อาจารย์ บุคลากรสายวิชาการที่ทำหน้าที่จัดกระบวนการการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ทั้ง 7 คณะ 1 วิทยาลัย

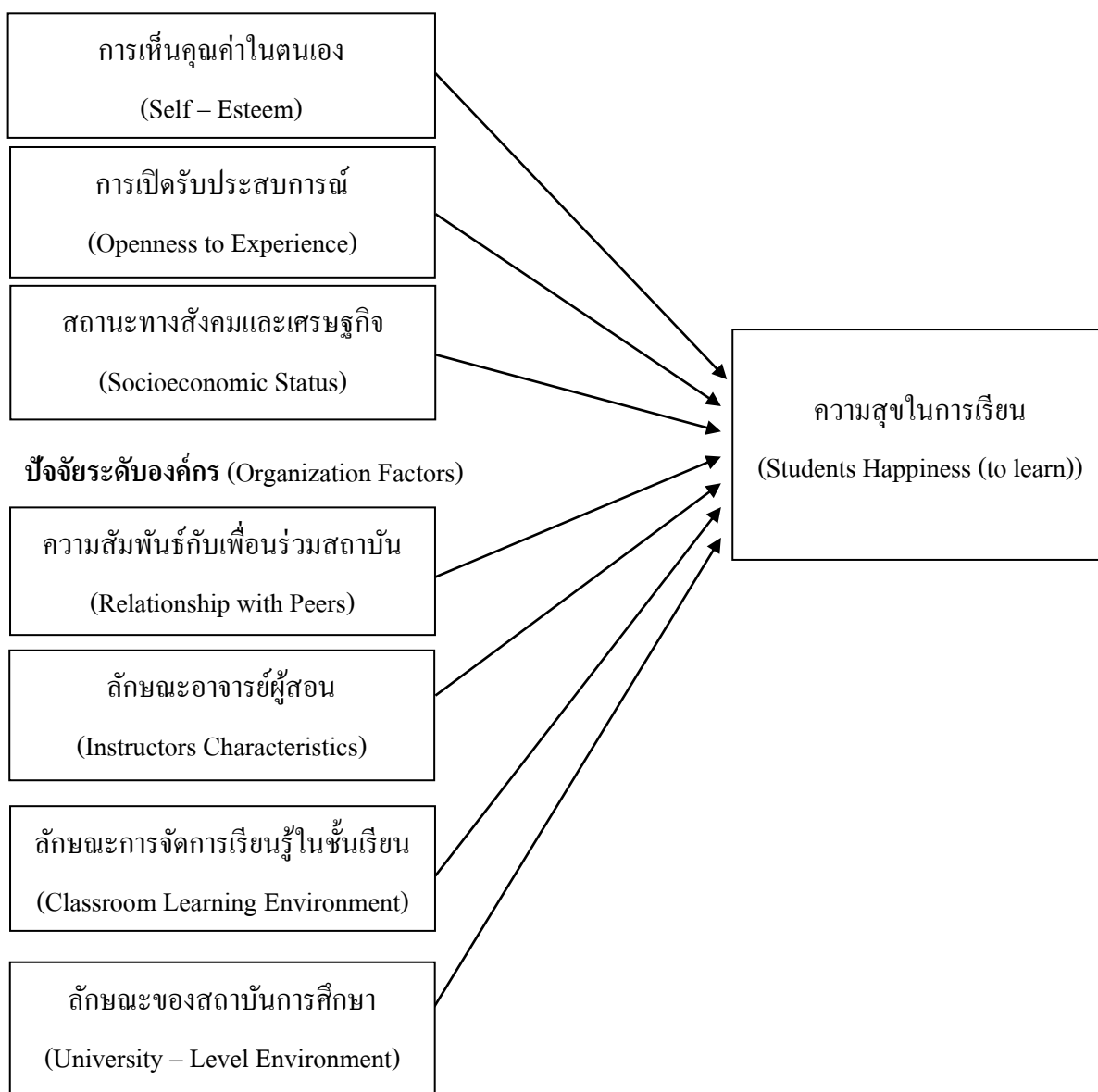
เพื่อนร่วมสถาบัน หมายถึง บุคคลร่วมสถาบันในสถานะ รุ่นพี่ รุ่นน้อง หรือเพื่อนร่วมรุ่นในสาขาวิชา คณะ ที่นักศึกษาสังกัดในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ทั้ง 7 คณะ 1 วิทยาลัย

ผังกรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ที่มหาวิทยาลัยสามารถนำไปกำหนดกรอบนโยบายและการดำเนินงานให้นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ดังโมเดลต่อไปนี้

ตัวแปรควบคุม (Control Variable)

- เพศ ● อายุ ● ศาสนา ● ระดับการศึกษา (ชั้นปี) ● การกู้ยืม ● สมาชิกองค์กรกิจกรรม
- GPA ● ภูมิลำเนา ● การอยู่หอพักมหาวิทยาลัย ● อาศัยอยู่กับใคร ● สถานะครอบครัว
- ความถนัดในสาขาที่เรียน ● ภาระงาน ● การนำหลักศาสนามาใช้ ● ความรู้สึกปลอดภัย
- การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัย ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยระดับบุคคลและระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยทำการศึกษาเอกสารงานวิจัย ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากเอกสาร ตำราและผลงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์สำหรับเป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัย ทั้งปัจจัยระดับบุคคลและระดับองค์กร ภายใต้กรอบแนวคิดในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความสุขในการเรียน (Students Happiness (to learn))

2. ปัจจัยระดับบุคคล (Personal Factors)

2.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self – Esteem)

2.2 การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience)

2.3 สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic Status)

3. ปัจจัยระดับองค์กร

3.1 ลักษณะเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers) ประกอบด้วย ความช่วยเหลือทางวิชาการและการยอมรับ

3.2 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) ประกอบด้วย ความเข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา การดูแลเอาใจใส่ ทักษะในการสื่อสาร และการเป็นแบบอย่างที่ดีในวิชาชีพ

3.3 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment) ประกอบด้วย ความน่าสนใจของบทเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการสอนและการประเมินผลการสอน

3.4 ลักษณะของสถาบันการศึกษา (University – Level Environment) ประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ การบริการการศึกษาและกิจกรรมนักศึกษา

2.1 ความสุขในการเรียน (Students Happiness to learn)

ความสุข หมายถึง ความรู้สึกที่ได้รับความพึงพอใจ สบายใจ เพลิดเพลิน สนุกสนาน ได้รับความตอบสนองจากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ในด้านสุขภาพ สังคม ความรู้สึก ที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วย ความชอบธรรม (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2543)

ทฤษฎีที่ใช้อธิบายถึงความสุขในปัจจุบัน Veenhoven (1995) ได้เสนอทฤษฎีความสุขบนพื้นฐานของ 3 ทฤษฎีอันได้แก่ ทฤษฎีการเปรียบเทียบ (Comparison Theory) ทฤษฎีชนบทธรรมเนียมประเพณี (Folklore Theory) และ ทฤษฎีการเหมาะสำหรับอยู่อาศัย (Livability Theory) กล่าวคือ ภายใต้ทฤษฎีเปรียบเทียบ บุคคลจะทำการเปรียบเทียบระหว่างชีวิตที่เป็นอยู่ (Life as-it-is) กับมาตรฐานของชีวิตที่ควรจะเป็น (Standard of how-life-should-be) ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไปตามความเป็นไปได้ในการรับรู้ของแต่ละบุคคล ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงเป็นการเปรียบเทียบทางด้านจิตใจ แตกต่างจากทฤษฎีชนบทธรรมเนียมประเพณีซึ่งไม่ได้พิจารณาความสุขจากการประเมินความสุขในชีวิตของบุคคล แต่ความสุขจะถูกสะท้อนมาจากลักษณะของกลุ่มชาติพันธุ์ (National Characteristics) ซึ่งเป็นรากฐานของธรรมเนียมประเพณีมากกว่าความเป็นจริงของชีวิต ที่เกิดขึ้นจริง สำหรับทฤษฎีการเหมาะสำหรับอยู่อาศัยนั้นกล่าวว่า การประเมินค่าของชีวิตหรือความสุขส่วน บุคคลนั้นจะขึ้นอยู่กับคุณภาพที่เป็นรูปธรรมของชีวิต (Objective Quality of Life) ดังนั้นหากสภาพการดำรงชีวิตในประเทศยิ่งดีมากขึ้นเท่าใด ความสุขประชาชนในประเทศจะยิ่งมากขึ้น

ปีทมา ทองสม (2554) ได้กล่าวว่า ความสุขเป็นความรู้สึกอย่างหนึ่งของบุคคล ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของบุคคลและปัจจัยภายนอกซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นสิ่งที่สร้างความสุข ของบุคคล ความสุขเกี่ยวข้องกับสถานะทางการเงิน การศึกษาช่วยให้คนการศึกษา มีอาชีพการงานที่มั่นคง มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถเผชิญหน้ากับความทุกข์ได้อย่างมีสติ รู้จักปรับตัวเข้ากับสภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีความสามารถในการแสวงหาความสุขสงบให้แก่ชีวิตได้ง่ายขึ้นและส่งเสริมให้เกิดสังคมแห่งความสุข นั่นคือสิ่งที่แสดงว่าบุคคลมีความสุข คือ การมีสติสัมปชัญญะ การยอมรับตนเอง ความพึงพอใจในสถานะของตนเอง และการมีสภาวะที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ สอดคล้องกับ Easterlin (2003) ที่ได้อธิบายว่าในทางจิตวิทยาความสุขสามารถอธิบายได้โดยใช้แนวคิดของ “Set point Theory” กล่าวคือ แต่ละบุคคลจะมี Set point ของความสุขที่ถูกกำหนดโดยลักษณะทางพันธุกรรม และลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล ในขณะที่เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต เช่น สถานภาพการแต่งงาน การทำงานหรือการไม่มีงานทำ การได้รับอุบัติเหตุอย่างรุนแรงหรือการเป็นโรคร้ายแรง อาจจะมีผลกระทบทำให้ความสุขอยู่เหนือหรือล่าง Set point แต่เวลาจะเป็นตัวปรับตัวให้ความสุขของบุคคลกลับเข้าสู่จุดเริ่มต้น จะเห็นได้ว่าแนวคิดนี้ให้ความสำคัญว่าความสุขและความทุกข์เป็นเรื่องของจิตใจและห่างออกไปไกลจากวัตถุ

กิตติชาติ บุญเชื้อ และคณะ (2540) ได้นำเสนอ "ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข" โดยมีหลักการสำคัญว่าการเรียนรู้อย่างมีความสุขจะต้องมีแนวคิดพื้นฐานที่จะต้องสร้างความรักและความ

ศรัทธาให้กับนักเรียน ความศรัทธาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ที่ดีที่สุด การเรียนรู้ที่ดีเกิดจากการได้สัมผัสกับของจริงและได้เรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ตนเองและบุคคลรอบข้าง ช่วยให้เขาปรับตัวได้อย่างเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การประยุกต์กระบวนการทัศน์ใหม่ทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาให้เด็กเป็นคนที่เก่ง ดี และมีความสุข ต้องมีความสมดุลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน บรรยากาศและสภาพแวดล้อมโดยให้เด็กได้สนุกสนาน กับกิจกรรมการเรียนรู้ และเสริมสร้างประสบการณ์ที่สร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนมีความสุขจากการช่วยเหลือเอื้ออาทรและร่วมมือร่วมใจกัน ร่วมมือกันรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อตกลง เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองสำหรับการอยู่ร่วมกัน และให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้ ซึ่งต้องอาศัย กระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) และกระบวนการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Evaluation) ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้เด็กเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข

UNESCO (2005) ได้เสนอว่าการจัดการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีความสุขในการเรียน เด็กที่มีความสุขในการเรียนจะมองเห็นในแง่ดีและสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและครูได้ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

- 1) หลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child-Centered Curriculum)
- 2) การบริหารจัดการห้องเรียน (Classroom Organization and Management)
- 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child Centered Teaching Learning Process)
- 4) การจัดหาทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียน (Adequate and Appropriate Learning and Instructional Materials)
- 5) การสนับสนุนจากคณาจารย์ (Teacher Support)
- 6) ระบบนิเทศการเรียนการสอน (Supervision)
- 7) เครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง (Effective Linkage between Schools and Families)

งานวรรณกรรมที่ทำการศึกษเกี่ยวกับความสุข ระบุว่าปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา อาทิ ปัทมา ทองสม (2554) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยความสุขของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่าลักษณะของบิดามารดา ผู้ปกครอง และลักษณะของเพื่อนร่วมสถาบันส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ และลักษณะการจัดการเรียนการสอนส่งผลทางอ้อมต่อระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ในขณะที่ลักษณะนักศึกษาส่งผล

ทางตรงต่อระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ สอดคล้องกับการศึกษาของอมรรัตน์ ศรีคำสุข (2554) ทำการวิจัยเรื่องความสุขของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าสถานะทางเศรษฐกิจ รายการรายจ่ายของนักศึกษาส่งผลต่อระดับความสุขของนักศึกษา และความสัมพันธ์กับรุ่นพี่รุ่นน้องร่วมสถาบันส่งผลทางบวกต่อระดับความสุขของนักศึกษา เป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาของอรชร ศรีไทรล้วน (2557) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมกับความสุขในการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสภาพแวดล้อมในสถาบัน และสภาพแวดล้อมในสถาบันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Layard (2005) กล่าวว่าความสุขขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในของบุคคลมากกว่าปัจจัยภายนอกของบุคคล

ดังนั้น ความสุขในการเรียนของนักศึกษา จึงมีที่มาจากหลายปัจจัย ประกอบด้วย ความรู้สึกของบุคคลที่ส่งผลมาจากปัจจัยภายในบุคคล เช่น สถานะครอบครัว ประสบการณ์ ลักษณะการรับรู้ การเรียนรู้และภายนอกบุคคลที่ส่งผล อาทิ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสถาบัน เพื่อน พี่น้อง อาจารย์ผู้สอน โดยขึ้นอยู่กับการจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกภายในตัวบุคคล ที่ส่งผลต่อความรู้สึกมีความสุขในการเรียนของนักศึกษา โดยงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยสนใจปัจจัยต่าง ๆ โดยการแบ่งปัจจัยออกเป็น 5 กลุ่ม ตัวแปร ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self – Esteem) การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) และสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic Status)
2. ลักษณะเพื่อนร่วมสถาบัน ประกอบด้วย ความช่วยเหลือทางวิชาการ และการยอมรับ
3. ลักษณะผู้สอน ประกอบด้วย ความเข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา การดูแลเอาใจใส่ ทักษะในการสื่อสาร และการเป็นแบบอย่างที่ดีในวิชาชีพ
4. ลักษณะการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ความน่าสนใจของบทเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการสอน และการประเมินผลการสอน
5. ลักษณะสถาบันการศึกษา ประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ การบริการการศึกษา กิจกรรมนักศึกษา

2.2 ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factors)

อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2553) อธิบายไว้ว่า ลักษณะพิเศษของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาคือบุคคลที่อยู่ในวัยที่กำลังจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มีอายุระหว่าง 18-22 ปี มีอารมณ์อ่อนไหว มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลองสิ่งใหม่ มีความเพ้อฝันและพร้อมที่จะรับอุดมการณ์

ที่ตนเชื่อ เป็นวัยที่แสวงหาเอกลักษณ์ (Identity) ซึ่งนักศึกษาโดยธรรมชาติจะเป็นคนที่มีอารมณ์รุนแรง มีอุดมคติสูงและทนไม่ได้ต่อความไม่เป็นธรรม นักศึกษามีบุคลิกภาพยังไม่ชัดเจนในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย เมื่อจบออกไปแล้วจะมีลักษณะของตนที่ชัดเจนขึ้น ชีวิตในมหาวิทยาลัยเป็นโอกาสที่นักศึกษาจะได้พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะบุคคลมากยิ่งขึ้น

การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรระดับบุคคลที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผู้วิจัยสนใจในตัวแปรของลักษณะของนักศึกษา (Student Characteristics) จำนวน 3 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) 2) บุคลิกภาพด้านการเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) และ 3) สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Status)

2.2.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem)

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) หมายถึงการตัดสินคุณค่าของตน (Self) และการแสดงออกในรูปของทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่อตนเอง (Mussen, Conger และ Kagan, 1969) ซึ่งเป็นผลจากการที่บุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเชิงประเมินจากผู้อื่น โครงสร้างของตนจึงค่อยพัฒนาขึ้นเป็นภาพอันเกิดจากการรวมตัวของความคิด ความเชื่อ ประสบการณ์ ของบุคคล (Roger, 1951) ทำให้บุคคลมีมโนภาพหรือความคิดต่อตนเองแล้วประเมินวัดมโนภาพเหล่านั้น โดยอาศัยกระบวนการตัดสินคุณค่าของตนจากผลงาน ความสามารถคุณลักษณะต่าง ๆ ตามมาตรฐานของค่านิยมส่วนตน ในที่สุดจึงพัฒนามาเป็นการเห็นคุณค่าในตนเองหรือการเห็นคุณค่าในตน (Self-Esteem) Smith (1984) โดยมีผู้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้หลากหลาย ดังนี้

Smith (1984) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) เป็นการที่บุคคลพิจารณาประเมิน ตนเองแล้วแสดงออกในแง่ของการยอมรับตนเองหรือไม่ยอมรับตนเองเป็นการแสดงให้เห็นถึงขอบเขต ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่าของ ตนเอง ซึ่งเป็นเรื่องอัตวิสัย บุคคลอื่นสามารถรับรู้ได้จากคำพูด และท่าทีที่บุคคลนั้นแสดงออกมา ทางด้าน Sasse (1978) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลว่าตนเองมีความสำคัญและมีคุณค่า มีความต้องการได้รับความเชื่อถือ การยอมรับนับถือ โดยได้รับการสนับสนุนหรือยอมรับนับถือจากผู้อื่น เพื่อที่จะได้เกิดความรู้สึกภูมิใจและนับถือตนเอง และ Calhoun (1977) ให้ความหมายว่าเป็นความพึงพอใจภายในที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดมีต่อ อัตมโนทัศน์ของตนเอง ทั้งนี้ Branden (1981) มีความเห็นสอดคล้องและเสริมว่า เป็นความเชื่อมั่นและการ

มีความนับถือตนเองอันเกิดจากความมีคุณค่าของตนเอง ความเชื่อมั่นใน ความสามารถของตนที่จะกระทำสิ่งใด ๆ ให้สำเร็จได้ตามความปรารถนา

Mc Crosky, และ Stewart (1986) กล่าวว่าเป็นที่สนใจของบุคคลที่มองเห็นตัวเองในเชิงคุณค่าโดยรวม ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีแนวโน้มขาดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และวัดสมรรถนะของตนเองทางลบแทบทุกด้าน ไม่ว่าจะพยายามมากเพียงใดมักจะคิดว่าตนเองล้มเหลว เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจึงมักจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความหวาดหวั่นในการสนทนา ได้ตอบมักตกอยู่ใต้อิทธิพลของผู้อื่น และมีการควบคุมตนเองไม่ค่อยได้ ดังนั้นผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจึงมีแนวโน้มที่จะยอมและคล้อย 2 ตามกลุ่ม การที่ยอมรับความเห็นของผู้อื่น โดยง่ายก็เพราะมักจะคิดว่าความเห็นของตนมีค่าน้อยกว่า ในขณะที่ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงมักจะเป็นผู้นำในการสนทนา มีความเชื่อมั่นและคาดหวังในความสำเร็จที่จะได้รับเป็นอย่างดีหากนำผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกันมาทำกิจกรรมร่วมกันผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่ผูกขาดการสนทนาแต่ผู้เดียว

Lawrence (1987) ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ว่าหมายถึง การที่บุคคลประเมินตนเองถึงความแตกต่าง ระหว่างคนที่เป็นอย่างจริงในปัจจุบันกับคนที่อยากจะเป็น ซึ่งเป็นกระบวนการทางด้านอารมณ์ที่วัดได้ จากการที่บุคคลเอาใจใส่ต่อความแตกต่างนี้ บุคคลซึ่งมีความแตกต่างในการประเมินมากจะมีความ รู้สึกมีคุณค่าในตนเองต่ำ ถ้าหากมีความแตกต่างน้อยจะมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูง

โดยรวม การเห็นคุณค่าในตนเอง จึงหมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเอง หรือมีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งพิจารณาจากการประเมินคุณค่าตนเองในด้านความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จและความมีคุณค่าของตนเอง รวมทั้งการสามารถยอมรับการเห็นคุณค่าที่ผู้อื่นมีต่อตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความนับถือตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของจิตใจ ทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่าและสามารถบ่งชี้คุณภาพชีวิตของบุคคลได้ว่าเป็นอย่างไร การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิด พฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ บุคคลจะแสดงระดับของการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกันออกมาโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ด้วยลักษณะท่าทาง น้ำเสียง คำพูดและการกระทำ บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับสูง จะสามารถสร้างสรรค์ความคิดหรือการกระทำที่จะเผชิญความเครียดต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้การเห็นคุณค่าในตนเองยังเป็นปัจจัยสำคัญในการปรับตัวทางอารมณ์ ทางสังคม และการเรียนรู้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการรับรู้ชีวิตที่มีผลต่อความคิด ความปรารถนา ค่านิยม อารมณ์ และการตั้งเป้าหมายในชีวิตของแต่ละบุคคล อันมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของเขา จนกระทั่งกลายเป็นลักษณะของบุคลิกภาพ และการประสบ

ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในชีวิต ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจึงมีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความคาดหวังอย่างเป็นจริงและเป็นไปได้ในความสำเร็จที่จะได้รับ ดังนั้นการเห็นคุณค่าในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาบุคคลไปสู่การเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ได้ในที่สุด

Bendura และ Perloff (1967) ได้เสนอไว้ว่าความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Esteem) ประกอบด้วย ความตระหนักถึงคุณค่าตนเอง (Self-respect) และความเชื่อมั่นในความสามารถตนเอง (Self-efficacy) จนกลายเป็นภาพแห่งตน (Self-image)

1) ความตระหนักถึงคุณค่าตนเอง (Self-respect) มีความเชื่อว่าตนเองมีคุณค่า มีความหมาย มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมผู้อื่น มีสิทธิ มีโอกาสที่จะสำเร็จ ได้รับสิ่งที่มุ่งหวัง มีสุขได้ เช่นเดียวกับผู้อื่น ชีวิตมีค่า สมควรได้รับการดูแลปกป้องให้ดี การได้รับการยอมรับจากคนอื่น

2) ความเชื่อมั่นในความสามารถตนเอง (Self-Efficacy) มีความเชื่อว่า ตนเองสามารถ คิด เข้าใจ เรียนรู้ ตัดสินใจในการแก้ปัญหา การเผชิญหน้ากับความท้าทาย หรืออุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิตได้ ไว้วางใจตนเอง ว่ามีความสามารถ มีพลัง มีประสิทธิภาพ และพึ่งพาตนเองได้

3) การสร้างภาพแห่งตน (Self-image) มีตัวตนของตนเอง เข้าใจ ยอมรับและเชื่อมั่นในความเป็นตัวเอง มองตนเองเป็นใครอย่างไร มีความคิด ความเชื่อหรือมีทัศนคติเกี่ยวกับตนเองอย่างไร เราก็ทำเป็นประจำ บ่อย ๆ จนเราเป็นภาพอย่างนั้นออกมาเป็นพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพของตัวเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองนั้น ได้มีการพัฒนาตั้งแต่แรกเกิดและเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดทุกช่วงอายุตามระดับวุฒิภาวะและสิ่งแวดล้อม ในวัยเด็กนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองเริ่มจากสัมพันธภาพอันดีระหว่างบิดา มารดา และบุคคลในครอบครัว ผ่านกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล ทำให้เกิดการเรียนรู้ภาพลักษณ์ของความเป็นตนเอง (Self-image) เมื่อเข้าสู่วัยเรียนและวัยรุ่น สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนก็ยังคงมีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลอย่างมาก ในช่วงวัยผู้ใหญ่และวัยผู้สูงอายุ ก็พบปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยหลายประการ เช่น ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สถานการณ์และบทบาทในสังคมของบุคคล ตลอดจนการสูญเสียความสามารถทางด้านสุขภาพร่างกาย รวมทั้งการสูญเสียเพื่อนผู้ใกล้ชิดและบุคคลรอบข้าง ถ้าเหตุการณ์ต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยดีและบุคคลประสบผลสำเร็จในสิ่งที่ตนกระทำแล้ว การเห็นคุณค่าในตนเองจะสูงขึ้น แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าประสบเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกว่าคุณค่าตนเองลดต่ำลง ก็จะมีผลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตด้วย

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เกิดได้ บุคคลจะพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้จากการเรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล (Pope, 1988) มีแนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง มีดังต่อไปนี้

- 1) สร้างความมั่นใจให้ตนเอง โดยการนึกถึงความสำเร็จของชีวิตในวันข้างหน้าที่จะเกิดขึ้น จากความสามารถของตนเอง
- 2) ใช้คำพูดชมเชยตนเอง หรือให้สิ่งของที่มีความหมายและมีความสำคัญต่อตนเองเป็นครั้งคราวบ้างเมื่อได้ทำสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ ระลึกถึงงานที่ตนสามารถทำสำเร็จไปได้ด้วยดี ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง
- 3) บันทึกความสำเร็จที่ได้รับ สิ่งที่ตนทำได้ติดต่อกันเป็นเวลาหลายสัปดาห์หรือหลายเดือน
- 4) ใช้ภาษาเชิงบวก ซึ่งเป็นกระบวนการที่บุคคลให้การเสริมแรงภาพลักษณ์ของความเป็นตนเอง (Self-image) โดยชี้ให้เห็นลักษณะทางบวกของตนเอง เช่น ลักการเห็นคุณค่าในตนเองขณะบุคลิกภาพที่เด่นหรือบุคลิกภาพที่น่าภาคภูมิใจ
- 5) ยอมรับคำยกย่องชมเชย เมื่อมีบุคคลกล่าวยกย่องชมเชยก็แสดงการยอมรับโดยปราศจากท่าทีหรือคำตอบที่แสดงการถ่อมตน ควรใช้ประโยคกล่าวแสดงความขอบคุณแทน วิธีนี้จะเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมซึ่งจะช่วยทำให้บุคคลประทับใจและมองตนเองทางบวก
- 6) ฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (Assertive Training) ซึ่งเป็นวิธีที่จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมในทางบวกในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
- 7) ปกป้องการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีอยู่ โดยการลดความสนใจต่อสิ่งที่จะทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง เช่น ไม่วิตกกังวลให้มากเกินไปต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่น แต่ให้ตระหนักต่อการวิจารณ์หรือการตัดสินของบุคคลอื่นมากขึ้นว่าเป็นเพราะเหตุใด มีความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด ถ้าไม่เป็นจริงก็ไม่ต้องเดือดร้อน แต่ถ้าเป็นจริงก็พิจารณาหาทางแก้ไขต่อไป ซึ่งการกระทำเช่นนี้จะช่วยให้บุคคลสามารถรักษาคุณภาพแห่งตนไว้ได้
- 8) รับข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นโดยตรงจากบุคคลอื่น (Feedback) หรือตนเองแนะนำตนเอง (Self-feedback) เป็นวิธีการให้ข้อมูลซึ่งมีผลให้บุคคลเกิดกำลังใจ สร้างความภาคภูมิใจได้
- 9) ส่งเสริมให้เกิดความเพียรพยายามในการสร้างความสำเร็จแก่ตนเองมากขึ้น ลดความคาดหวังที่ไม่เป็นจริงของตนเองลง โดยยังสามารถคงไว้ในสิ่งที่ตนเองภาคภูมิใจ
- 10) ตั้งเป้าหมายในวันข้างหน้า และให้รางวัลตนเองเมื่อมีความสามารถในการดำเนินไปสู่จุดหมายนั้น การตั้งเป้าหมายจะช่วยให้บุคคลมีความพยายามที่จะไปสู่ความสำเร็จมากขึ้น ส่วนการชมเชยตนเอง การให้รางวัลตนเองหรือการบันทึกความสำเร็จของตนเอง เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับในทางบวกต่อตนเอง ซึ่งจะทำให้มีการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น
- 11) ลดและหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะทำให้การเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น ลดความคาดหวังต่อตนเอง หุุดการประเมินและตัดสินคุณค่าของตนเอง ไม่ใส่ใจต่อคำวิพากษ์วิจารณ์จากบุคคลอื่นที่จะทำให้รู้สึกท้อแท้ใจ

12) มีขั้นตอนดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างเป็นระบบ

Maslow (1970) ได้นิยามไว้ว่าบุคคลทุกคนในสังคมต้องการเห็นคุณค่าในตนเองและการเห็นคุณค่านี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ ความต้องการความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) เป็นความต้องการที่บุคคลอยากให้ ตนเป็นผู้เข้มแข็ง ประสบความสำเร็จ เป็นผู้มีความสามารถเพียงพอในการกระทำสิ่งต่าง ๆ เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้มีอิสรภาพและมีความเชื่อมั่นในการเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ ในโลกและต้องการให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของตน (Esteem from Other People) เป็นความต้องการของบุคคลที่อยากให้ผู้อื่นยอมรับว่าตนเป็นผู้มีเกียรติมีชื่อเสียงเป็นผู้มีอำนาจเหนือผู้อื่น เป็นบุคคลที่มีความสำคัญและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ผลซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Coopersmith (1984) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมี 2 ประเภท เช่นเดียวกัน คือองค์ประกอบเฉพาะของบุคคล และองค์ประกอบภายนอกของบุคคล

ผลการศึกษาของกฤติยา วงศ์ก้อม (2547) พบว่านักศึกษาที่มีเป้าหมายการเรียนรู้และมีเป้าหมายการเรียนเพื่อผลงานสูงมีคุณลักษณะการรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้สมรรถภาพของตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง ชอบความท้าทาย มีอารมณ์ด้านลบ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาของวิลาวลัย ภูอาราม (2553) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่านักเรียนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มีความวิตกกังวลสูงกว่านักเรียนที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับวิพาพร บุญวงษ์ (2551) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พบว่า การรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัวมีผลต่อระบบความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ซึ่งความคิดสร้างสรรค์เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขของเด็กปฐมวัย

จึงสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตัวเอง หมายถึง ลักษณะของตัวบุคคลที่เกิดจากการเลี้ยงดู การอบรม สั่งสอน และประสบการณ์ที่ผ่านมาของตัวบุคคลที่มีต่อตัวเอง เป็นลักษณะทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อตนเอง และการปรับปรุงตนเองในการใช้ชีวิตประจำวัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : การเห็นคุณค่าในตัวเองส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

2.1.2 บุคลิกภาพด้านการเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience)

บุคลิกภาพ (Personality Trait) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญภายในตัวบุคคลซึ่งเป็นตัวกำหนดการแสดงอุปนิสัยและความนึกคิดของบุคคลนั้น ๆ ในการที่จะปรับตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมรอบตัว บุคลิกภาพด้านการเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) เป็นหนึ่งใน 5 องค์ประกอบของบุคลิกภาพ 5 ด้าน อันประกอบด้วย บุคลิกภาพแบบหวั่นไหว (Neuroticism) บุคลิกภาพแบบชอบเข้าสังคม (Extraversion) บุคลิกภาพแบบเป็นมิตรกับผู้อื่น (Agreeableness) บุคลิกภาพแบบมีความอดุสาหะ (Conscientiousness) และบุคลิกภาพแบบเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) ตามความคิดของ Costa and Macrae (1992)

พริตญา ธรรมทวิวุฒติ (2556) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ คือรูปแบบหนึ่งในการจัดกลุ่มของบุคลิกภาพที่ได้รับการนิยามจากนักจิตวิทยาว่าสามารถช่วยอธิบายถึงโครงสร้างของบุคลิกภาพของบุคคลในระดับสากลได้ โดยบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบแบ่งเป็น 5 มิติใหญ่ๆ ดังนี้

(1) บุคลิกภาพด้านความหวั่นไหวทางอารมณ์ (Neuroticism)

บุคลิกภาพด้านความหวั่นไหวทางอารมณ์ หมายถึง การแสดงถึงความสามารถในการปรับอารมณ์และความสามารถในการทนต่อสิ่งกระตุ้นภายนอกที่ทำให้บุคคลเกิดอารมณ์ทางลบ บุคคลที่ปรับและควบคุมความหวั่นไหวทางอารมณ์ของตนได้ดี จะถูกรบกวนจากตัวกระตุ้นในสิ่งแวดล้อมได้ยากและจะต้องถูกรบกวนอย่างรุนแรงจึงจะเกิดอารมณ์ทางลบ เรียกว่า เป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability)

สำหรับบุคคลที่ควบคุมความหวั่นไหวทางอารมณ์ของตนไม่ได้ จะถูกกระตุ้นต่อสิ่งแวดล้อมได้ง่าย และแม้ว่าจะถูกกระตุ้นแบบไม่รุนแรงก็เกิดอารมณ์ทางลบได้ง่ายเรียกว่า เป็นผู้มีปัญหาทางภาวะอารมณ์ โดยเป็นผู้ที่มีความแปรปรวนทางอารมณ์สูง และเกิดอารมณ์ทางลบบ่อย อารมณ์ทางลบเป็นความรู้สึกที่ทำให้บุคคลเศร้า โกรธ วิตกกังวลใจ ละอายใจ ซึ่งเป็นบุคลิกภาพในเชิงบวก

คุณลักษณะของบุคลิกภาพแบบหวั่นไหว 6 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ความวิตกกังวล (Anxiety) หมายถึง บุคคลมีความวิตกกังวลจะมีลักษณะว่าวุ่นคาตคะเนด้วยความกลัวกังวลต่อสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น เครียดง่าย และกระสับกระส่าย
- 2) ความโกรธแค้น (Angry Hostility) หมายถึงบุคคลมีลักษณะด้านนี้สูงจะโกรธง่ายรวดเร็ว รุนแรงและสภาวะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น หงุดหงิด ขุ่นเคือง
- 3) ความซึมเศร้า (Depression) หมายถึง ผู้มีความรู้สึกผิด เศร้า สิ้นหวัง และว่าหว่าเป็นผู้ที่มีความท้อแท้ได้ง่าย
- 4) ความประหม่า (Self-Consciousness) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะด้านนี้สูง

จะรู้สึกไม่สบายใจเมื่ออยู่กับคนรอบข้าง วัตถุประสงค์การแสดงออกที่ผู้อื่นมีต่อตนเองและมีแนวโน้มที่จะรู้สึกอาย รู้สึกกังวลกับการเข้าสังคม

5) ความไม่สามารถควบคุมแรงกระตุ้นภายในตนเอง (Impulsiveness) หมายถึงคนที่ไม่สามารถควบคุมแรงกระตุ้นและความต้องการของตนเองได้ เป็นคนที่เอาแต่ใจตนเอง

6) ความเปราะบาง (Vulnerability) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะไม่สามารถรับมือกับความเครียด ไร้ความหวัง ตกใจกลัวต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน ต้องพึ่งพาผู้อื่น

(2) บุคลิกภาพแบบชอบเข้าสังคม (Extraversion)

เป็นองค์ประกอบทางบุคลิกภาพที่สามารถทำนายพฤติกรรมทางสังคมของบุคคล โดยจะแสดงถึงปริมาณความสัมพันธ์ที่มีกับคนอื่น และความสามารถในการปรับตัวทางสังคม ถ้าเป็นคนแสดงตัวก็จะชอบแสดงความสัมพันธ์และใช้เวลากับคนอื่นรอบตัวมาก แต่ถ้าเป็นคนไม่ชอบแสดงตัวก็จะมี การสร้างความสัมพันธ์ มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและใช้เวลากับคนอื่นรอบตัวน้อย

คุณลักษณะของบุคลิกภาพแบบชอบเข้าสังคม 6 ด้าน ประกอบด้วย

1) ความอบอุ่น (Warmth) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างบุคคลได้ง่าย ผู้ที่มีคุณลักษณะด้านนี้สูงจะมีความเป็นมิตรต่อผู้อื่น

2) การชอบเข้าสังคม (Gregariousness) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะชอบอยู่ร่วมกับผู้อื่นเป็นหมู่คณะ

3) การกล้าแสดงออกในสิทธิของตน (Assertiveness) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะผู้ที่มีความเป็นผู้นำ กล้าแสดงตัวต่อสังคมอย่างมั่นใจ เป็นผู้มีอิทธิพลในสังคม

4) ความกระฉับกระเฉง (Activity) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะมีความคล่องแคล่วว่องไว กระตือรือร้น ต้องการทำกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา ชอบจังหวะชีวิตที่รวดเร็ว และมีวิถีการดำเนินชีวิตที่รวดเร็ว

5) การแสวงหาความตื่นเต้น (Excitement Seeking) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะชื่นชอบความตื่นเต้น เร้าใจ ทำทาย ชอบบรรยากาศที่สนุกสนาน และชอบสิ่งแวดลอมใหม่

6) การมีอารมณ์ทางบวก (Positive Emotion) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะมองโลกในแง่ดี ร่าเริง หัวเราะง่ายมีแนวโน้มที่จะมีประสบการณ์ทางบวก เช่น ความรักความตื่นเต้น ความสุข ความสนุกสนาน

(3) บุคลิกภาพเป็นมิตรกับผู้อื่น (Agreeableness)

เป็นองค์ประกอบของบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมระหว่างบุคคล โดยจะแสดงถึง

การรับฟังผู้อื่นและความสามารถในการยอมรับผู้อื่น หรือปฏิบัติตัวให้สอดคล้องกับผู้อื่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเห็นด้วยกับผู้อื่นสูง จะเป็นคนที่ยอมรับฟังคำแนะนำจากคนอื่น ๆ ได้ง่าย เช่น คู่สมรส ผู้นำทางศาสนา เพื่อน หัวหน้า

คุณลักษณะของบุคลิกภาพเป็นมิตรกับผู้อื่น 6 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ความไว้วางใจผู้อื่น (Trust) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะมีความซื่อสัตย์ เจตนาดีต่อผู้อื่น และเชื่อว่าผู้อื่นมีความซื่อสัตย์และตั้งใจดีเช่นกัน
- 2) ความตรงไปตรงมา (Straightforwardness) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะจริงใจต่อผู้อื่น ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม
- 3) ความเอื้อเฟื้อ (Altruism) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะเห็นประโยชน์ของบุคคลอื่นเป็นที่ตั้ง ห่วงใย ชอบช่วยเหลือผู้อื่น คำนึงถึงจิตใจผู้อื่น
- 4) การยอมตามผู้อื่น (Compliance) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะอ่อนโยนตอบสนองการกระทำของผู้อื่นอย่างสุขุม สามารถช่วยลดความขัดแย้งระหว่างบุคคลการประนีประนอม ยอมตามผู้อื่นเพื่อยับยั้งความรุนแรงให้อภัย
- 5) ความสุภาพถ่อมตน (Modesty) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะอ่อนน้อมถ่อมตนสงบเสงี่ยม ไม่คิดว่าตนอยู่เหนือคนอื่น ไม่หลงตัวเอง
- 6) ความมีจิตใจอ่อนโยน (Tender-mindedness) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะเห็นอกเห็นใจ คำนึงถึงจิตใจผู้อื่น มีความห่วงใยต่อความต้องการของผู้อื่น

(4) บุคลิกภาพแบบมีความอุตสาหะ (Conscientiousness)

แสดงถึงความขยันและความมากน้อยของจุดมุ่งหมายที่แต่ละบุคคลกำหนดไว้ รวมทั้งความสามารถในการบังคับตัวเองและการมีวินัยในตนเอง ให้พยายามทำตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ครบตามที่ตั้งไว้ได้หรือไม่ ถ้าบุคคลใดมีบุคลิกภาพแบบมีจิตสำนึกสูง แสดงว่า เป็นคนที่มีเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นคนที่มีการเปรียบเทียบวินัยในตนเองสูง ในการทำให้เป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ประสบความสำเร็จ สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านนี้ต่ำ แสดงว่า เป็นคนที่ตั้งเป้าหมายไว้สูงและมากเกินไปจนทำให้สำเร็จได้ แต่ไม่สามารถบังคับตัวเองได้ตั้งใจทำหรือบางครั้งก็ทำไปเรื่อย ๆ อย่างไม่ใส่ใจ จนไม่สามารถทำให้ได้เป้าหมายที่ตนตั้งไว้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณลักษณะของบุคลิกภาพแบบมีความอุตสาหะ 6 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) สมรรถนะ (Competence) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะรู้ดีกว่าตนมีความสามารถในการจัดการกับตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ มั่นใจ รอบคอบ และมีการเตรียมตัวที่ดี
- 2) ความเป็นระเบียบเรียบร้อย (Order) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะชอบความเป็นระเบียบ เป็นระบบ จัดการสิ่งต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

3) ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ (Dutifulness) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาที่ได้รับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

4) ความต้องการใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement-striving) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะทำงานหนักเพื่อประสบความสำเร็จในงานตามเป้าหมาย

5) ความมีวินัยในตนเอง (Self-discipline) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะมีความสามารถในการคิดริเริ่มทำงานและทำงานจนสำเร็จ ซึ่งตรงต่อแนวทางปฏิบัติของตนเอง เพื่อให้เกิดความสำเร็จลุล่วง แม้ว่าจะเต็มไปด้วยอุปสรรคหรือความเบื่อหน่าย

6) ความสุขุมรอบคอบ (Deliberation) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะมีความรอบคอบในการลงมือปฏิบัติ คิดอย่างรอบคอบก่อนกระทำสิ่งต่าง ๆ ระมัดระวังคิดหน้าคิดหลัง และมีความคิดที่สามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริงบรรลุผลตามเป้าหมาย

(5) บุคลิกภาพด้านการเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience)

เป็นองค์ประกอบทางบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกภายในตัวบุคคล เป็นการแสดงถึงความสามารถในการปรับความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติของตนเองให้เข้าถึงการเปลี่ยนแปลงทางความคิด และสถานการณ์ได้มากขึ้นเพียงใด และมีความรู้สึกสนใจมากขึ้นเพียงใดต่อสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่น่าคุ้นเคย ผู้ที่มีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านนี้สูงจะเป็นคนที่มีความรู้สึกสนใจต่อสิ่งใหม่ ๆ และยอมรับความคิดใหม่ ๆ ชอบที่จะหาประสบการณ์ใหม่ ๆ

คุณลักษณะของบุคลิกภาพด้านการเปิดรับประสบการณ์ 6 ด้าน ประกอบด้วย

1) การเป็นคนช่างคิด (Ideas) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะมีความคิดสร้างสรรค์ ความคิดหลากหลายใหม่ ๆ

2) การเป็นคนช่างฝัน (Fantasy) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะความคิดฝันมีจินตนาการที่ชัดเจน มีความคาดหวังและเห็นความสำคัญของอนาคต

3) ความมีสุนทรียภาพ (Aesthetics) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะมีความหวั่นไหวกับสิ่งรอบตัว ชื่นชมต่อศิลปะและความงดงามอย่างลึกซึ้ง

4) การเปิดเผยความรู้สึก (Feeling) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะมีความสามารถรับรู้อารมณ์ความรู้สึกภายในของตนเอง

5) ชอบลงมือกระทำ (Actions) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะชอบความแปลกใหม่ เช่น รับประทานอาหารแปลกใหม่ เล่นกีฬาใหม่ ๆ เป็นต้น ไม่ชอบความจำเจซ้ำซาก หรือสถานที่ที่คุ้นเคยในระยะเวลาอันยาวนาน มักจะมีงานอดิเรกมากมาย ชอบความหลากหลายมากกว่าสิ่งเคยชินที่ปฏิบัติอยู่

6) การยอมรับค่านิยม (Values) หมายถึง บุคคลมีคุณลักษณะพร้อมต่อการพิจารณา แลกเปลี่ยนค่านิยมต่าง ๆ พร้อมทั้งจะตรวจสอบคุณค่าทางสังคม การเมือง วัฒนธรรม และศาสนา โดยไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์ค่านิยมของตนเอง

บุคลิกภาพด้านการเปิดรับประสบการณ์ เป็นบุคลิกภาพด้านบวก ที่ทำให้ตัวบุคคลเป็นคนที่ มีทัศนคติเชิงบวก รู้สึกดีต่อตนเองและสิ่งรอบข้าง มีความกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม เป็นคนที่ คล่องแคล่วในการเข้ากับสังคม มีความร่าเริงสนุกสนาน กระตือรือร้น ใจเย็น เป็นมิตร พุดเก่ง ชอบ การเข้าสังคม ชอบการทำงาน ผจญภัย มองโลกในแง่ดี

พัฒนาดี พัวพันธุ และคณะ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ความสุขในการทำงานและผลการปฏิบัติงานของพนักงาน กรณีศึกษา โรงงานอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออก เครื่องใช้ในครัว พบว่า บุคลิกภาพแบบเปิดรับประสบการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความสุขใน การทำงาน ซึ่งมีผลการศึกษตรงกันกับ ชวิศา ศรีสินธรา และคณะ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ทูทางจิตวิทยา และความสุขของนิสิตนักศึกษปริญาตรี พบว่า บุคลิกภาพแบบการเปิดเผยตนเอง การมีจิตสำนึก ความเป็นมิตร การเปิดรับประสบการณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขของนิสิตนักศึกษา

โดยในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจบุคลิกภาพด้านการเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) เนื่องจากเป็นพฤติกรรมเชิงบวกที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ กระตือรือร้นที่จะ เพิ่มเติมความรู้ เปิดเผยและยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ชอบการกระทำด้วยตนเอง ทดลอง และปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

จึงสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะการเปิดรับประสบการณ์ เป็นลักษณะเฉพาะภายในของตัว บุคคลที่จะเปิดใจ เปิดการรับรู้ทั้งทางด้านทัศนคติ อารมณ์และพฤติกรรม และยอมรับ ปรับตัวให้ สามารถที่จะเปิดโอกาสให้ตนเองได้เรียนรู้ ได้พัฒนาในสิ่งใหม่ที่เข้ามา เป็นทัศนคติเชิงบวกที่มีต่อ ตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบข้าง เป็นลักษณะของบุคคลที่พร้อมที่จะรับรู้สิ่งใหม่ที่เข้ามา มีความ กระตือรือร้นและเกิดความไขว่รู้ ทำให้เป็นคนที่ยอมรับกับสังคมได้ง่าย มีความสามารถในการปรับตัว เข้ากับกลุ่ม สังคม สิ่งแวดล้อม โยรอบได้อย่างรวดเร็ว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 2 การเปิดรับประสบการณ์ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

2.2.3 สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic Status)

งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวที่ส่งผลกระทบต่อสมาชิกและนำมาซึ่งบทบาทของครอบครัวผู้ปกครอง ในการสนับสนุนหรือเป็นปัจจัยเสริมให้สมาชิกในครอบครัวได้รับการศึกษาและความสุขในการเรียนของสมาชิกในครอบครัว

ทั้งนี้ จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงได้แยกประเด็นปัจจัยสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียน เป็น 3 ประเด็น ประกอบด้วย 1) รายได้ของบิดา มารดา 2) การศึกษาของบิดา มารดา และ 3) อาชีพของบิดา มารดา

รายได้ของบิดา มารดา หมายถึง รายรับหรือทรัพยากรในครอบครัว ครอบคลุม รายได้ ทรัพย์สิน ความรู้ และความสามารถที่จะทำเงินของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อาจมาจากเงินเดือน เงินค่าตอบแทน เงินมรดก เงินรางวัล และเงินหรือสิ่งของที่ได้รับ โดยเสนาหา ทรัพย์สินของครอบครัว ประกอบด้วย ที่ดิน บ้าน เครื่องประดับบ้าน เสื้อผ้า เครื่องใช้ในบ้านและเครื่องยนต์กลไก ต่าง ๆ รวมทั้งเครื่องมือที่เป็นปัจจัยในการผลิตที่จะนำรายได้มาสู่ครอบครัว

การศึกษาของบิดา มารดา หมายถึง ระดับการได้รับการเรียนรู้ ผ่านการฝึกอบรม พัฒนา เพื่อให้ได้รับความสมบูรณ์แห่งความเป็นมนุษย์ในสังคมทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม เพื่ออยู่ร่วมในสังคมและใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข ซึ่งวัดระดับการศึกษาตามคุณวุฒิ ต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

อาชีพของบิดา มารดา หมายถึง การประกอบกิจการ ประกอบการหรือการทำงานใด ไม่ว่า จะเป็นอาชีพอิสระ หรืออาชีพรับจ้าง ที่ทำให้ได้มาซึ่งรายได้ของครอบครัว เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างในครอบครัว

วรรณกรรมที่ทำการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลกระทบต่อความสุข ในงานวิจัยของ วรุณี สุนทรทัต (2550) ทำการศึกษาเรื่องระดับความสุขของครอบครัวประชาชนในตำบลบางทอง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา พบว่า ปัจจัยรายได้ครัวเรือนส่งผลกระทบต่อระดับความสุขของประชาชนในตำบลบางทอง อำเภอท้ายเหมือง และศิริกุล อิศรานุรักษ์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการอบรมเลี้ยงดูและสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์สูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับกลางและระดับต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาของจินตนา อินทรไชย (2523) ได้ศึกษาพบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลางมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงสุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความน่าสนใจในด้านปัจจัยสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลกระทบต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

จึงสามารถสรุปได้ว่า สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึงคุณลักษณะและความเป็นอยู่
 บทบาทของบุคคล สมาชิกในครอบครัว ที่ส่งผลหรือสะท้อนคุณภาพชีวิต บทบาทของสมาชิกใน
 ครอบครัว ที่ประกอบด้วย ระดับการศึกษา รายได้และอาชีพของผู้นำในครอบครัว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึง ได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 3 สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

2.3 ปัจจัยองค์กร (Organization Factors)

2.3.1 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers)

ในสังคมการดำรงชีวิต มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มสังคม ชีวิตของเรา
 ต้องสัมพันธ์อยู่กับบุคคลหลายประเภท แต่ละประเภทล้วน มีมาตรฐานในการปฏิบัติต่างกันออกไป
 ได้มีการจำแนกประเภท ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยอาศัยระดับความสัมพันธ์เป็นเกณฑ์ จาก
 ผิดเพี้ยนไปสู่ลึกซึ้ง ทำให้เรารู้คาดการณ์ความคาดหวังจากกันและกันได้และจะเตรียมตัวติดต่อกัน
 อย่างไร จึงจะไม่เกิดปัญหา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้แก่ คนรู้จัก เป็นระดับความสัมพันธ์ที่ผิว
 ผิวน มี การสื่อสารเพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาถึงการพัฒนาความสัมพันธ์ในระดับที่ลึกซึ้งมากขึ้น
 คือ เพื่อน ซึ่ง Branden (1987) ได้อธิบายความสัมพันธ์ของความเป็นเพื่อนว่าความสัมพันธ์ที่มีความ
 ไว้วางใจ ไม่เอาเปรียบกัน อยู่ในสถานะที่เท่าเทียมกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน และระดับสูงสุดคือ
 ความลึกซึ้ง มักเป็นความสัมพันธ์แบบสามี ภรรยา พี่ น้อง ญาติ มีความรู้สึกเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมาก
 ต่อความสัมพันธ์ระดับลึก

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจปัจจัยความสัมพันธ์ในระดับความเป็นเพื่อนร่วมสถาบัน ที่
 ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การช่วยเหลือทาง
 วิชาการ และการยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของปีทมา ทองสม (2554) ที่ศึกษาปัจจัย
 ความสุขของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีผลการศึกษาพบว่า
 ลักษณะของเพื่อนร่วมสถาบันส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับความสุขในการเรียน โดยใน
 การศึกษาดังกล่าว เพื่อนร่วมสถาบันหมายความว่า รุ่นพี่ รุ่นน้อง เพื่อนร่วมสาขาวิชา ร่วมแผนก
 ร่วมคณะและร่วมสถาบันที่มีสถานะเป็นนักศึกษาอยู่ในสถาบันที่ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ
 เป็นบุคคลที่ร่วมมือกันในการ แสวงหาความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของวิชาที่เรียน ความ
 ช่วยเหลือในแต่ละกิจกรรม การเรียนการสอน ลักษณะของเพื่อนที่มีความเอื้ออาทร คิดในทางบวก
 (Positive thinking) คิดในทางที่ดีต่อการเรียน มีส่วนร่วม (Participation) ในการดึงบรรยากาศ
 ของการทำงานกลุ่มหรือเรียนร่วมกัน ทำตัวเป็นประโยชน์ (Useful) เป็นเพื่อนที่ดี ไม่นิ่งเฉย สิ่งที่ดี

ต่อการเรียนก็จะทำเพื่อเพื่อน ไม่เห็นแก่ตัว (Unselfish) เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน แบ่งปันความรู้ มีความเข้าใจ (Understand) ในเหตุและผล ยอมรับในเหตุผลของกัน (Empathy) ไม่ทับถมผู้อื่น ไม่ซ้ำเติมผู้อื่น มีใจกว้าง (Broad Mind) รับฟังข้อมูล แสวงหาความรู้ใหม่ มีความรัก (Love) รักเพื่อน รักผู้อื่น เมตตาต่อสัตว์ และพืช มีการสื่อสารที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ลักษณะของเพื่อนที่ให้การยอมรับ มีความรักและความเข้าใจต่อกัน ยอมรับในตัวคนของกันและกัน ปรับตัวให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในการเรียน การทำงานกลุ่มหรือการเรียนรู้อื่นต่าง ๆ ไปด้วยกันโดยไม่แบ่งแยก เห็นคุณค่าและให้ความสำคัญกับความสามารถ ยอมรับซึ่งกันในการเรียนรู้

Herzberg (1950; อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2545) อธิบายถึงทฤษฎีสองปัจจัย (Two-factors Theory) อธิบายว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจและความสุขในการทำงานของคน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยด้วยกัน คือ ปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้แสดงออกถึงพฤติกรรมในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความพึงพอใจ ที่ประกอบด้วย ความสำเร็จในชีวิต (Achievement) การเป็นที่ยอมรับ (Recognition) มีความรับผิดชอบ (Responsibility) มีโอกาสก้าวหน้า (Advancement) ตำแหน่งที่ดี (Work Itself) และทำงานแล้วมีความสุข (Growth) และปัจจัยอนามัย (Hygiene or Maintenance Factors) เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่จะสร้างความไม่พอใจ ซึ่งจะเป็นตัวสกัดกั้นไม่ให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานหรือเป็นข้อกำหนดเบื้องต้นที่จะป้องกันมิให้คนไม่พอใจในสิ่งที่ทำอยู่ เช่น นโยบายการบริหาร การควบคุม ความสัมพันธ์ ผลตอบแทน สภาพแวดล้อม สถานะในสังคม และความมั่นคงปลอดภัย ในทำนองเดียวกับทฤษฎีความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์โดย Maslow (1970) ระบุว่าบุคคลมีความต้องการเรียงลำดับ เมื่อความต้องการลำดับต่ำได้รับการสนองตอบสนองแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป 5 ระดับ คือ ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความต้องการทางสังคม (Social Needs) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs) และความต้องการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization Needs) และต่อมา Alderfer (1972) ได้พัฒนาทฤษฎีของ Maslow ให้เป็น 3 ระดับ (ERG) ได้แก่ ต้องการการอยู่รอด (Existence) ต้องการความสัมพันธ์ทางสังคม (Relatedness) และต้องการความก้าวหน้าและการเจริญเติบโต (Growth) ซึ่งทั้งสองทฤษฎีนี้แตกต่างกันที่ทฤษฎีความต้องการของ Maslow จะได้รับการตอบสนองความต้องการเป็นลำดับขั้นจากน้อยไปมาก ในขณะที่ทฤษฎี ERG จะสามารถเพิ่มหรือลดลงตามระดับการตอบสนองที่แปรผกผันกับระดับความต้องการ โดยเห็นได้ว่าทฤษฎี ERG มีความเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ทางสังคมที่เข้ามามีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรมและความต้องการ

นุสรานามเดช และคณะ (2549) ทำการศึกษาความสุขของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขของนักศึกษาพยาบาลเมื่ออยู่ที่

วิทยาลัย ประกอบด้วย ปัจจัยภายในตัวนักศึกษาเอง ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว และปัจจัยภายนอกตัวนักศึกษา เรียงลำดับจากที่นักศึกษาให้ความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์กับเพื่อน 2) ความสัมพันธ์กับครอบครัว 3) กิจกรรมผ่อนคลาย 4) การบรรลุผลสำเร็จด้านเรียน 5) ความสัมพันธ์ที่ดีกับอาจารย์ 6) การอาศัยอยู่ในหอพักและ 7) การมีเงินใช้จ่าย

จึงสามารถสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง ภายในสถาบันการศึกษา ที่ทำให้เกิดความรัก ความผูกพัน การนับถือและความร่วมมือในการทำงาน การเรียนรู้ร่วมกันกับสมาชิกภายในสาขาวิชาเอก คณะหรือสถาบัน รวมถึงการปรับตัว การยอมรับซึ่งกันและกันในแต่ละสถานะของเพื่อน พี่ น้อง ร่วมสถาบันการศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 4 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบันส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

ลักษณะอาจารย์ผู้สอนและลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Instructor and Classroom Environment)

การจัดการเรียนรู้เป็นศาสตร์ที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เรียกได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้

สุมน อมรวิวัฒน์ (2533) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการเรียนรู้คือสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้ เกิดขึ้น ได้แก่

- 1) มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม
- 2) ความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่
- 3) ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

Hough & Duncan (1970) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ ว่าเป็นกิจกรรมของบุคคล ซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเอง อย่างสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก การจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1) ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาความเข้าใจ ในจุดประสงค์รายวิชาและการ ตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหา ได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น

2) ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการ

จัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3) ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้

4) ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

Bloom (1976) นักการศึกษาชาวอเมริกัน เชื่อว่า การเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน และได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาพื้นฐานว่า มนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน 3 ด้านคือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ และนำหลักการนี้จำแนกเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเรียกว่า Taxonomy of Educational Objectives

จากความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ มีความหมายครอบคลุมทั้งด้านวิธีการ กระบวนการและตัวบุคคล ดังนั้น จึงอาจสรุปความหมายของการจัดการเรียนรู้ได้ว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้คือกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน

ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา 2 ปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา ตามผลการศึกษาของปีทมา ทองสม (2554) คือ ลักษณะของอาจารย์ผู้สอน (Instructor) ได้แก่ ความเข้าใจธรรมชาตินักศึกษา ความรักและเอาใจใส่ต่อนักศึกษาทักษะในการสื่อสาร การเป็นแบบอย่างที่ดี และลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Environment) ได้แก่ ความน่าสนใจของบทเรียน บรรยากาศในชั้นเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อที่ใช้ในการสอน และการประเมินผลการสอน

2.3.2 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics)

อาจารย์ หมายถึง บุคคลซึ่งจะมีตำแหน่งทางวิชาการ ประกอบด้วย อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัย ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) เป็นผู้สอนวิชาความรู้ อบรมความประพฤติของลูกศิษย์ เป็นผู้มีสถานะภาพสูง และเป็นผู้ที่ทำการสอนในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ผู้ที่ทำหน้าที่การสอน ในทุกระดับคุณวุฒิ ทุกระดับชั้น จะนิยมเรียกว่าอาจารย์เหมือนกัน เป็นการยกย่องและให้ความเท่าเทียมกันกับคนที่ประกอบวิชาชีพเดียวกัน ดังนั้น สิ่งสำคัญที่สุดจึงอยู่ที่การทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งคำว่าครู หรืออาจารย์ (TEACHER) จะต้องประกอบด้วยความสามารถ

ในการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ เพิ่มเติมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ เป็นธรรมชาติโดยตรง เป็นที่ยอมรับของสังคม

ข้อบังคับคุรุสภา (สำนักงานคุรุสภา, 2541) ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติตนให้กับผู้ประกอบวิชาชีพได้ปฏิบัติและเป็นข้อกำหนดคุณสมบัติ ได้แก่มีความรักและเมตตาศิษย์ ให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมกำลังใจ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ด้วยความบริสุทธิ์ใจ อย่างเต็มความสามารถ เป็นแบบอย่างที่ดีในการแสวงหาความรู้ การดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผู้สอนจึงเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุข การจัดสภาพการเรียนการสอนให้มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย นักเรียนรู้สึกเป็นอิสระ ได้เรียนรู้โดยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom (1956) กล่าวถึงการจำแนกการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย โดยในแต่ละด้านจะมีการจำแนกระดับความสามารถจากต่ำที่สุดไปถึงสูงสุด เริ่มจากการจำ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehend) การนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมิน (Evaluation) ทั้งนี้ การออกแบบสื่อการเรียนการสอน การวิเคราะห์ความจำเป็น เป็นสิ่งสำคัญและตามด้วยจุดประสงค์ของการเรียน ที่สามารถแบ่งออกเป็น 1) พฤติกรรม ควรชี้ชัดและสังเกตได้ 2) เงื่อนไขพฤติกรรมสำเร็จได้ควรมีเงื่อนไขในการช่วยเหลือ และ 3) มาตรฐาน พฤติกรรมที่ได้นั้นสามารถอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

กิตติยวดี บุญเชื้อ และคณะ (2540) เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ 6 ประการ คือ 1) ผู้เรียนแต่ละคนได้รับการยอมรับในความแตกต่างและความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้สอนมีความเมตตา จริงใจ อ่อนโยน เอาใจใส่ต่อผู้เรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน มีความยุติธรรมและวางตนเป็น แบบอย่างที่ดี 3) ผู้เรียนรักและภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัว เห็นคุณค่าของชีวิต มีเหตุผล 4) ผู้เรียนแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ 5) บทเรียนมีความน่าสนใจ สนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตามและเร้าใจให้อยากเรียนรู้ 6) สิ่งที่เรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เกิดจากผู้จัดการชั้นเรียนนั่นคือตัวผู้สอนที่ส่งเสริม

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาลักษณะของอาจารย์ผู้สอนที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา 4 ประเด็น ได้แก่ เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา รักและเอาใจใส่นักศึกษา ทักษะในการสื่อสาร แบบอย่างที่ดีต่อวิชาชีพ

(1) เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา อาจารย์เข้าใจธรรมชาติ ของนักศึกษาว่านักศึกษา แต่ละคนมีความแตกต่างกัน มีจุดเด่นและจุดด้อย ต้องการกำลังใจและการยอมรับเพื่อเป็นข้อมูลในการแสวงหาวิธีการถ่ายทอดที่เหมาะสมกับความแตกต่าง

(2) ทักษะในการสื่อสาร ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักศึกษา การเลือกใช้คำพูดในด้านบวกที่เปี่ยมด้วยความเมตตา ความเห็นอกเห็นใจแก่นักศึกษา

(3) รักและเอาใจใส่นักศึกษา อาจารย์ให้ความรักและเอาใจใส่นักศึกษา อย่างเท่าเทียมกัน มีความยุติธรรม ให้ความสนใจต่อนักศึกษา เป็นมิตร มีความจริงใจ และพร้อมจะช่วยเหลือแก่นักศึกษาทุกคน

(4) แบบอย่างที่ดี เป็นผู้มีความเมตตา กรุณา มีความตั้งใจที่จะให้ความรู้แก่นักศึกษา มีโลกทัศน์กว้างไกล ใฝ่รู้ และมีความคิดอย่างเป็นระบบสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการให้ความรู้และการทำหน้าที่ครูที่ดีได้

วรรณกรรมที่ทำการศึกษเกี่ยวกับลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน จากผลการศึกษาของชนาธิป โภษาแสง (2545) พบว่าคุณลักษณะของครุมืออาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งลักษณะครุมืออาชีพดังกล่าวประกอบด้วย ความรอบรู้ มีการสอนที่ดี มีคุณธรรม และมีจรรยาบรรณ นอกจากนี้ แพรพรรณ พิเศษ (2549) ทำการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขสูงสุด คือ การเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ ลักษณะครู ลักษณะนักเรียน ลักษณะเพื่อนในกลุ่ม และลักษณะผู้ปกครอง ตามลำดับ

จึงสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะอาจารย์ผู้สอน หมายถึง ความรู้ ความสามารถหรือคุณลักษณะเฉพาะบุคคลของผู้ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ มีความเข้าใจในธรรมชาติของนักศึกษา ตามช่วงวัยและอัตลักษณ์ของสาขาวิชา/คณะ ดูแลเอาใจใส่การเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างเข้าใจ มีทักษะในการสื่อสารและการถ่ายทอดและการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาทั้งด้านการเรียนรู้และการใช้ชีวิตประจำวัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 5 ลักษณะอาจารย์ผู้สอนส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

2.3.3 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24 กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหา และกิจกรรมสอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ให้สามารถเรียนรู้ได้ ทุกเวลาทุกสถานที่ มีความร่วมมือกันกับผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อพัฒนาผู้เรียน มุ่งเน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด วิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ฝึกปฏิบัติจริง คิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา ใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ สอดแทรกและปลูกฝัง คุณธรรม ในบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และใช้การวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545) กล่าวว่าไว้ว่า การจัดการเรียนรู้และการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องอาศัยวิธีการสอนและวิธีการเรียนรู้ ที่หลายวิธี ผสมผสานเข้าด้วยกัน โดยคำนึงถึงสภาพผู้เรียน ความถนัด ความสนใจ สิ่งแวดล้อมและความต้องการเป็นหลัก ซึ่งเป็นกระบวนการทัศน์ในการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพโดยใช้ทักษะการจัดการของผู้สอนและผู้เรียนที่เกื้อกูลกันผู้สอนต้องวิเคราะห์ สาระ สำคัญของการเรียนรู้เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม และให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจนเกิดผลการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ที่ถูกกำหนดเป็นแบบแผนการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดทำตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การแบ่งกลุ่มนักเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือสื่อที่ใช้เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

พัชรี สว่างทรัพย์ (2536 อ้างถึงใน สุธรรม เดชนครินทร์ , 2531) ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่เกิดคุณภาพ ไว้ดังนี้

(1) จัดทำแผนการเรียนและโปรแกรมการเรียน ควรจัดทำไว้ให้ครบทุกภาคเรียน และหลายแผนการเรียนในแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียน

(2) การจัดทำตารางเรียน ซึ่งหมายถึง ตารางเรียนประจำตัวนักเรียน นักศึกษาซึ่งแต่ละคนจะต้องมีไว้ตามโปรแกรมการเรียนของนักเรียนนักศึกษาเอง ในแต่ละภาคเรียน การจัดทำตารางเรียนจะเชื่อมโยงถึงตารางการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และตารางสอนประจำตัวครู การจัดครูสอน สถานศึกษาควรเตรียมการล่วงหน้า โดยวิธีสำรวจความพร้อมของครูก่อนที่จะจัดครูเข้าสอน สถานศึกษาควรเตรียมการล่วงหน้า โดยวิธีสำรวจความพร้อมของครู ก่อนที่จะจัดครูเข้า

สอน เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและประสบการณ์ตรงกับรายวิชา ที่สอนนั้น

(3) การใช้สื่อการเรียนการสอน ควรใช้รูปสื่อผสม คือการใช้ตำราเรียนควบคู่กับ อุปกรณ์ช่วยสอน เอกสารอ้างอิงหรือหนังสือประกอบการเรียนอื่น อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่เป็นสื่อ ในการเรียนรู้ให้เข้าใจได้มากยิ่งขึ้น

(4) การวัดผลและประเมินผล การวัดผลทุกครั้งผู้เรียนแต่ละคนย่อมเรียนรู้ได้ แตกต่างกัน การวัดผลจึงต้องทำหน้าที่ติดตามผลการเรียนการสอนทุกครั้งหลังการสอน

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ การดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรที่ถูกกำหนดเป็นแบบแผนการเรียน ได้แก่ การจัดทำตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การ แบ่งกลุ่มนักเรียน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกอันเกี่ยวกับการเรียน การสอน ซึ่งสถานศึกษา ต้องจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อที่ใช้เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมีการวัดผล ประเมินผล

นอกจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนแล้ว การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนก็มีส่วนสำคัญ ในการส่งเสริมความสนใจในการเรียนรู้ เป็นแรงจูงใจภายนอกที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียน ให้แก่ ผู้เรียนให้มีบรรยากาศของความอบอุ่นเอื้อเพื่อเผชิญต่อกันและกัน สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่โล่ง สบายตา ไม่อึดอัด ผู้เป็นครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดบรรยากาศชั้นเรียน และการจัดการ เรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้

บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียนและ เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ที่ครูให้ความเอื้ออาทรต่อนักเรียน ที่นักเรียนกับนักเรียนมีความสัมพันธ์กันที่มีมิตรต่อกันที่มีระเบียบ ทำให้นักเรียนมีความสุขในการ เรียนรู้ พรรณี ชูทัย (2522) กล่าวถึงบรรยากาศในชั้นเรียนที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการ สอน จัดแบ่งได้ 6 ลักษณะ สรุปได้ดังนี้

(1) บรรยากาศที่ท้าทาย (Challenge) เป็นบรรยากาศที่ครูกระตุ้นให้กำลังนักเรียน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน นักเรียนจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและพยายามทำงานให้ สำเร็จ

(2) บรรยากาศที่มีอิสระ (Freedom) เป็นบรรยากาศที่นักเรียนมีโอกาสได้คิด ได้ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดด้วย โดยปราศจากความ กลัวและวิตกกังวล บรรยากาศเช่นนี้จะส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เรียนจะปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ โดยไม่รู้สึกลังเลหรือ

(3) บรรยากาศที่มีการยอมรับนับถือ (Respect) เป็นบรรยากาศที่ครูรู้สึกว่ามีนักเรียน

เป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนได้ อันส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดความยอมรับนับถือตนเอง

(4) บรรยากาศที่มีความอบอุ่น (Warmth) เป็นบรรยากาศทางด้านจิตใจ ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน การที่ครูมีความเข้าใจนักเรียน เป็นมิตร ยอมรับให้ความช่วยเหลือ จะทำให้นักเรียนเกิดความอบอุ่น สบายใจ รักครู รักโรงเรียน และรักการมาเรียน

(5) บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control) เป็นการฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย มิใช่การควบคุมไม่ให้มีอิสระ ครูต้องมีเทคนิคในการปกครองชั้นเรียนและฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้สิทธิหน้าที่ของตนเองอย่างมีขอบเขต

(6) บรรยากาศแห่งความสำเร็จ (Success) เป็นบรรยากาศที่ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประสบความสำเร็จในงานที่ทำ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น ผู้สอนจึงควรพูดถึงสิ่งที่ผู้เรียนประสบความสำเร็จให้มากกว่าการพูดถึงความล้มเหลว เพราะการที่คนเราคำนิ่งถึงแต่สิ่งที่ล้มเหลว เพราะการที่คนเราคำนิ่งถึงแต่ความล้มเหลวจะมีผลทำให้ความคาดหวังต่ำ ซึ่งไม่ส่งเสริมให้การเรียนรู้ดีขึ้น

UNESCO (2005) ระบุว่า การจัดการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีความสุขในการเรียน โดยต้องคำนึงถึง หลักสูตรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารจัดการห้องเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัจจัยเกี่ยวพันที่เหมาะสมและเพียงพอ การสนับสนุนส่งเสริม การเรียนรู้จากครูอาจารย์ การมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง สอดคล้องกับ Johnson (2005) ที่เสนอว่าการออกแบบการเรียนรู้ที่ดีช่วยให้ผู้เรียนรู้เกิดแรงกระตุ้น มีความเข้าใจ ติดตามการเรียนรู้ของตนเอง รวมทั้งประเมินและปรับปรุงการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเมื่อนำกลับไปใช้ในการทำงานของตน และจิรพรรณ ทองมาก (2550) ศึกษาความคาดหวังและความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2-4 มีความคาดหวังต่อตัวผู้สอนในด้านการใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้น ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน จึงหมายถึง วิธีการ รูปแบบในการดำเนินการให้ชั้นเรียนมีความพร้อมที่จะดำเนินการเรียนการสอน การเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง เป็นตัวช่วยส่งเสริมและสร้างเสริมผู้เรียนในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคมได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 6 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนมีผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

2.3.4 ลักษณะของสถาบันการศึกษา (University – Level Environment)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ระบุว่าสถานศึกษา หมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงาน การศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัย คือ สถาบันอุดมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขาวิชา หรือหลายกลุ่มสาขาวิชา เพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา และประกาศนียบัตรบัณฑิตแก่ผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้งดำเนินการวิจัยและให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ

วิจารณ์ พานิช (2553) ได้กล่าวว่าบทบาทของสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ชั้นสูง ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตแหล่งผลิตบุคลากรเพื่อพัฒนาประเทศ วิจัยและบริการสังคม จำเป็นต้องร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเชิงโครงสร้างและปัญหาอื่น ๆ อย่างรอบด้าน เพื่อนำไปสู่แนวทางในการหาทางออกและความร่วมมือในการปฏิรูปประเทศไทย

มหาวิทยาลัย คือ สถาบันอุดมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขาวิชา หรือหลายกลุ่มสาขาวิชา เพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา และประกาศนียบัตรบัณฑิตแก่ผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้งดำเนินการวิจัยและให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ

สถาบันการศึกษา เป็นกลุ่มทางสังคมที่มีสถานภาพเป็นองค์กรทางสังคม ทำหน้าที่พัฒนา ส่งเสริม ช่วยเหลือ สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทั้งทางด้านความรู้ ความคิด และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ความสามารถในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ซึ่งองค์ประกอบต่าง ๆ มหาวิทยาลัย ที่เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีส่วนช่วยเสริมการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยนอกจากหน้าที่หลักในการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยสนใจศึกษาสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยทั้งทางกายภาพและไม่ใช้กายภาพที่ส่งเสริมสนับสนุนความเป็นอยู่ของนักศึกษา ทั้งด้านการเรียนและการใช้ ชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ 1) ลักษณะทางกายภาพ 2) การบริการการศึกษา และ 3) กิจกรรมนักศึกษา

(1) ลักษณะทางกายภาพของวิทยาลัย ได้แก่ สิ่งก่อสร้าง อาคาร สถานที่ ห้องเรียน หอพัก สนามกีฬา รวมทั้งสวนหย่อม ต้นไม้ ในบริเวณวิทยาลัย ซึ่งนักศึกษานำใช้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ และพักผ่อน

(2) การบริการการศึกษา ได้แก่ การบริการต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวก และสนับสนุนการเรียน การใช้ชีวิตในสถาบันการศึกษาให้แก่นักศึกษา รวมทั้งกฎเกณฑ์ที่ วิทยาลัยกำหนดไว้เพื่อให้ นักศึกษาได้ใช้ชีวิตร่วมกันในวิทยาลัยอย่างสงบสุข ป้องกันความขัดแย้งทางด้านศีลธรรม

(3) กิจกรรมนักศึกษา ได้แก่ กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้น โดยกลุ่มบุคคล องค์กรกิจกรรม คณะ มหาวิทยาลัยวิทยาลัยหรือนักศึกษาเอง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนนักศึกษาให้มีพัฒนาการในด้าน วิชาการ ทักษะชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม และการเสียสละเพื่อส่วนรวม

ซึ่งจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสุขที่ผ่านมา มุ่งเน้นที่การวัดระดับความพึงพอใจต่อ การบริหารจัดการ ในส่วนของการศึกษาถึงความเชื่อมโยงกับความสุข งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม สายวิชาชีพการพยาบาล

Astin (1984) เสนอแนวคิดของทฤษฎี ว่าด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อมไว้ ว่า องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อนิสิต นักศึกษา ประกอบด้วย ลักษณะของสถาบัน ได้แก่ รูปแบบของสถาบันที่เป็นวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย สังกัดของสถาบันในสังกัดสถาบันของ รัฐหรือสถาบันการศึกษาเอกชน ขนาดของสถาบัน หลักสูตร หรือรูปแบบของการจัดหลักสูตรวิชา การศึกษาทั่วไปและวิชาบังคับ อาจารย์ที่มีส่วนในการทำวิจัยและประสิทธิภาพการสอนของ อาจารย์ บรรยากาศใน การทำงานของอาจารย์และการใช้เวลาในการให้คำปรึกษาเสนอแนะให้กับ นักศึกษา และองค์ประกอบสุดท้ายคือ กลุ่มเพื่อน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับนักศึกษา ธนาธิป พรกุล (2543) ที่ได้กล่าวว่า บรรยากาศที่ผู้เรียนรู้สึกมีความสุข รู้สึกดีต่อ เพื่อนและกลุ่ม มีโครงสร้างและกระบวนการเป็นที่พอใจของผู้เรียน ผู้เรียนได้ทำงานวิชาการ ร่วมกับผู้สอนและเพื่อน ก่อให้เกิดทักษะทางสังคมและสังคมแห่งการเรียนรู้

Chickering & Reisser (1993) ได้กำหนดทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้ว่า การพัฒนา นิสิตนักศึกษาควรครอบคลุมทุกด้าน ทั้งสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ความสัมพันธ์กับผู้อื่น นำไปสู่การ สร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน การพัฒนา เป้าหมาย คุณธรรม สอดคล้องกับ Maslow (1970) ซึ่งได้กล่าว ไว้ว่า มนุษย์จะมีความสุขเมื่อ ได้รับการตอบ สนองตามความต้องการ 5 ลำดับขั้น ตามความต้องการ ที่มีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม

ดังนั้น ลักษณะของสถาบันการศึกษา จึงหมายถึง องค์ประกอบและลักษณะทางการภาพ ของสถาบันการศึกษา ทั้งในระดับนโยบาย โครงสร้างและการบริการเพื่อการผลิตบัณฑิตที่มี คุณภาพในลักษณะของ โครงสร้างทางกายภาพ อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมภายใน สถาบันการศึกษา การบริการและการดูแลนักศึกษาเพื่อการใช้ชีวิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการ ส่งเสริมการเรียนรู้ นอกห้องเรียนของนักศึกษา รวมถึงการกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติในการ อยู่ร่วมกันของนักศึกษา และการจัดกิจกรรมและนโยบายการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนของนักศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 7 ลักษณะของสถาบันการศึกษามีผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

โดยสรุป การศึกษาปัจจัยระดับบุคคลและระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ 7 สมมติฐาน ประกอบด้วย

1. การเห็นคุณค่าในตัวเอง (Self – Esteem) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา
2. การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา
3. สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic Status) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา
4. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา
5. ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา
6. ลักษณะการจัดการเรียนรู้ (Classroom Learning Environment) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา
7. ลักษณะสถาบันการศึกษา (University – Level Environment) ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาปัจจัยระดับบุคคล ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Status) และปัจจัยระดับองค์กร ประกอบด้วยลักษณะเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers) ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) ลักษณะการ จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment) ลักษณะของสถาบันการศึกษา (University– Level Environment) ที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ซึ่งดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการทางสถิติต่าง ๆ ที่ใช้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2559 จาก 7 คณะ 1 วิทยาลัย จำนวน 8,105 คน (งานทะเบียน และสถิตินักศึกษา, 2560)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ใช้สูตรของ Taro Yamane (ธีระวุฒิ, 2543) โดย เก็บตัวอย่างจากนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2559 จาก 7 คณะ 1 วิทยาลัย จำนวน 8,105 คนโดยใช้วิธีการคำนวณดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 0.05

เมื่อนำตัวเลขไปแทนค่าในสูตร จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ

$$n = \frac{8,105}{1 + 8,105 (0.05)^2}$$

$$= 381.18$$

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับเป็นจำนวน 420 คน ตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดของคณะ/วิทยาลัยในสัดส่วนที่สมดุลระหว่างคณะ/วิทยาลัยขนาดใหญ่ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะขนาดกลาง ได้แก่ คณะรัฐศาสตร์ และคณะขนาดเล็ก ได้แก่ คณะวิทยาการสื่อสาร คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ขั้นที่ 2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะ/วิทยาลัย ด้วยวิธีการแบบแบ่งชั้นตามคณะ/วิทยาลัย (Stratified sampling)

ตารางแสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

คณะ	จำนวนนักศึกษา	เปอร์เซ็นต์	ตามสัดส่วน	จำนวนตัวอย่าง		
				รวม	ชั้นปี	จำนวน
ศึกษาศาสตร์	2,173	26.82 %	104	80	1	20
					2	20
					3	20
					4	20
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,670	32.94 %	128	80	1	20
					2	20
					3	20
					4	20
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	811	10.00 %	36	40	1	10
					2	10
					3	10
					4	10

คณะ	จำนวน นักศึกษา	เปอร์เซ็นต์	ตามสัดส่วน	จำนวนตัวอย่าง		
				รวม		
วิทยาการสื่อสาร	609	7.51 %	28	40	1	10
					2	10
					3	10
					4	10
รัฐศาสตร์	875	10.80 %	40	60	1	15
					2	15
					3	15
					4	15
พยาบาลศาสตร์	150	1.85 %	8	40	1	10
					2	10
					3	10
					4	10
ศิลปกรรมศาสตร์	111	1.37 %	4	40	1	10
					2	10
					3	10
					4	10
วิทยาลัยอิสลามศึกษา	706	8.71 %	32	40	1	10
					2	10
					3	10
					4	10
รวม	8,105	100 %	380	420		

2. แบบแผนการวิจัย

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการออกแบบสอบถาม เพื่อหาดัชนีชี้วัดความสุขและปัจจัย เกี่ยวกับปัจจัยลักษณะของนักศึกษา (Student Characteristics) การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Status) ความสัมพันธ์กับ

เพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers) ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment) ลักษณะของสถานบันการศึกษา (University – Level Environment) ที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ อาทิ เอกสารงานวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ บทความทางวิชาการและเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยระดับบุคคลของนักศึกษา การเห็นคุณค่าในตนเอง การเปิดรับประสบการณ์และสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ลักษณะเพื่อนร่วมสถาบัน ลักษณะผู้สอน ลักษณะการจัดการ และลักษณะสถาบันการศึกษา ที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งพัฒนาและดัดแปลงเครื่องมือแบบสอบถามความสุขในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และแบบสอบถามปัจจัยกีดขวางที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมติดการพนันของวัยรุ่นตอนปลาย ในกรุงเทพมหานครของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับการศึกษาวิจัย โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในรายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

3.2 ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยจากเอกสารและงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการสร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมกับงานวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุข ในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาและประมวลผล กำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือให้ครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาการวิจัยปัจจัยความสุขในการเรียนของนักศึกษา ออกเป็นปัจจัยระดับ บุคคล (Personal Factor) การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic Status) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers) ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment) ลักษณะของสถาบัน

การศึกษา (University – Level Environment) ที่มีอิทธิพลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี หากค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ได้ค่าความ เที่ยงตรง ในระดับ 0.51-1.00 จึงเป็นเกณฑ์ที่สามารถใช้ชีวัดได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2537)

3.4 นำผลการตรวจสอบความเหมาะสมความสอดคล้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา คือ ค่าดัชนี (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการหาดัชนีชีวัดและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ดังนี้

3.4.1 ความสุขในการเรียน (Students Happiness (to learn))

3.4.2 ปัจจัยระดับบุคคล (Personal Factors)

3.4.2.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem)

3.4.2.2 การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience)

3.4.2.3 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Status)

1) รายได้ของบิดามารดา/ผู้ปกครอง

2) การศึกษาของบิดามารดา/ผู้ปกครอง

3) อาชีพของบิดามารดา/ผู้ปกครอง

3.4.3 ปัจจัยระดับองค์กร (Organization Factors)

3.4.3.1 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers)

1) การช่วยเหลือทางวิชาการ

2) การยอมรับ

3.4.3.2 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics)

1) เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษา

2) ทักษะในการสื่อสาร

3) รักและเอาใจใส่นักศึกษา

4) แบบอย่างที่ดีต่อวิชาชีพ

3.4.3.3 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning

Environment)

1) ความน่าสนใจของบทเรียน

2) บรรยากาศในชั้นเรียน

3) กระบวนการจัดการเรียนการสอน

4) สื่อที่ใช้ในการสอน

5) การประเมินผลการสอน

3.5.3.4 ลักษณะของสถาบันการศึกษา (University – Level Environment)

- 1) ลักษณะทางกายภาพ (Physical Institution)
- 2) การบริการการศึกษา (Education Services)
- 3) กิจกรรมนักศึกษา (Student Activities)

3.6 เมื่อได้เครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือจากการทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงคณะบดี/ผู้อำนวยการวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี โดยขอความร่วมมือจากสโมสรนักศึกษาของคณะ/วิทยาลัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างการกรอกข้อมูล และขอความอนุเคราะห์ส่งข้อมูลกลับภายใน 2 เดือน

2. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลสู่การวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการทางสถิติต่าง ๆ ที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for window version 16.0 ในการวิเคราะห์ ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น

5.1 สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณภาพแบบสอบถาม โดยใช้ การหาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

5.2 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะบุคคลของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรควบคุม 17 ตัวแปร ที่ได้จากการเก็บรวบรวมเพื่อให้ทราบลักษณะการแจกแจงของตัวแปรแต่ละตัว โดยใช้

- 1) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2) ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของตัวแปรแต่ละตัวที่ใช้ในการศึกษา

5.3 เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดตัวแปรอิสระ ความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับความคิดเห็น 1-7 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ก่อนข้างเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เลยๆ เห็นด้วย ก่อนข้าง

เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง แบ่งระดับค่าความสุขในการเรียนของนักศึกษา 3 ระดับ คือ ระดับสูงที่สุด ระดับสูง ระดับปานกลาง ระดับต่ำ และระดับต่ำที่สุด โดยใช้สูตรในการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{7-1}{5} \\ &= 1.2\end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแบ่งระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาตามช่วงค่าเฉลี่ยพิสัยตามพิสัย (Range) ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.20 หมายความว่านักศึกษามีระดับความสุขในการเรียนอยู่ในระดับต่ำที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.21 - 3.40 หมายความว่านักศึกษามีระดับความสุขในการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.60 หมายความว่านักศึกษามีระดับความสุขในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 5.81 - 7.00 หมายความว่านักศึกษามีระดับความสุขในการเรียนอยู่ในระดับสูงที่สุด

5.3 เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดตัวแปรต้น 7 ตัวแปร ให้ค่าระดับความคิดเห็น 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง แบ่งระดับค่าตัวแปรเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูงที่สุด ระดับสูง ระดับปานกลาง ระดับต่ำ และระดับต่ำที่สุด โดยใช้สูตรในการคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.8\end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแบ่งระดับค่าตัวแปร ตามช่วงค่าเฉลี่ยพิสัยตามพิสัย ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีคะแนนอยู่ในระดับต่ำที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีคะแนนอยู่ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามระดับคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามระดับคะแนนอยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายความว่าผู้ตอบแบบสอบถามระดับคะแนนอยู่ในระดับที่สุด

5.4 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของตัวแปรหลัก โดยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha: α)

5.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียน (ระหว่าง 3 กลุ่มขึ้นไป) และการเปรียบเทียบภายหลังการทดสอบรวม (Posteriori หรือ Post Hoc Test) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Scheffe Test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Paired Comparison) ซึ่งเป็นวิธีเชิงอนุรักษ์ (Conservative Method)

5.5 สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณสมบัติตัวแปร ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัว ตรวจสอบด้วยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรอิสระทีละคู่ เพื่อพิสูจน์ว่าตัวแปรอิสระคู่ใดมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรระดับบุคคลและระดับองค์กร ที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยศึกษาปัจจัยระดับบุคคล (Personal Factors) 3 มิติ คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self – Esteem) การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ศึกษาปัจจัยระดับองค์กร (Organization Factors) 4 มิติ คือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers) ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment) และลักษณะของสถาบันการศึกษา (University – Level Environment) โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1- 4 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 7 คณะ 1 วิทยาลัย จำนวน 420 คน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและได้นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางและการอภิปรายผลของการวิจัย โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของตัวแปรหลัก ได้แก่การเห็นคุณค่าในตนเอง การเปิดรับประสบการณ์ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน ลักษณะอาจารย์ผู้สอน ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และลักษณะของสถาบันการศึกษา โดยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก (Cronbach's alpha: α)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียน (ระหว่าง 3 กลุ่มขึ้นไป) และการเปรียบเทียบภายหลังการทดสอบรวม (Posteriori หรือ Post Hoc Test) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Scheffe Test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Paired Comparison) ซึ่งเป็นวิธีเชิงอนุรักษ์ (Conservative Method)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ละคู่

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้แทนตัวแปรต่างๆ ซึ่งมีความหมายดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
Mean	แทน	ค่าเฉลี่ย
α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบ F
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
HL	แทน	ความสุขในการเรียนของนักศึกษา
SE	แทน	การเห็นคุณค่าในตัวเอง
OE	แทน	การเปิดรับประสบการณ์
SES	แทน	สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม
RP	แทน	ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน
IC	แทน	ลักษณะอาจารย์ผู้สอน
CM	แทน	ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน
UE	แทน	ลักษณะของสถาบันการศึกษา

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยระดับบุคคลและปัจจัยระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัด (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ อยู่ในระดับ 0.71-1.00 (รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 2)

การเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัยในครั้งนี้ ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลระหว่างเดือน เมษายน ถึง พฤษภาคม 2560 ซึ่งได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ที่สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ (Response Rate) จำนวน 420 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละของข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	309	73.6
ชาย	111	26.4
2. อายุ		
17 ปี	1	0.2
18 ปี	6	1.4
19 ปี	82	19.5
20 ปี	81	19.4
21 ปี	117	27.9
22 ปี	90	21.4
23 ปี	38	9.0
24 ปี	4	1.0
26 ปี	1	0.2
3. เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA)		
ต่ำกว่า 2.00	4	1.0
2.00 – 2.50	64	15.2
2.51 – 3.00	126	30.0
3.01 – 3.50	176	41.9
มากกว่า 3.50	50	11.9
4. นับถือศาสนา		
พุทธ	92	21.9
อิสลาม	328	78.1
5. ภูมิลำเนา		
จังหวัดปัตตานี	108	25.7
จังหวัดยะลา	53	12.6
จังหวัดนราธิวาส	85	17.9
อื่น ๆ	184	43.8

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
6. สถานะครอบครัว		
พ่อและแม่อยู่ด้วยกัน	323	76.9
ครอบครัวหย่าร้างกัน	46	11.0
พ่อ หรือแม่ หรือทั้งคู่เสียชีวิต	51	12.1
7. การกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา (กยศ./กรอ.)		
กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา	250	59.5
ไม่ได้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา	170	40.5
8. ที่พักอาศัยขณะกำลังศึกษา		
หอพักของมหาวิทยาลัย	218	51.9
ไม่ได้อยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย	202	48.1
9. การเป็นสมาชิกขององค์กรกิจกรรมนักศึกษา		
เป็นสมาชิกองค์กรกิจกรรมนักศึกษา	256	61.0
ไม่เป็นสมาชิกองค์กรกิจกรรมนักศึกษา	164	39.0
10. ปัจจุบันคุณอาศัยอยู่กับใคร		
พ่อและแม่	320	76.2
พ่อคนเดียว	12	2.8
แม่คนเดียว	52	12.4
ญาติพี่น้อง	36	8.6
11. ได้เรียนในสาขาหรือคณะที่ตรงตามความชอบและความถนัดของตนเอง		
ไม่ตรงเลย	8	1.9
ไม่ค่อยตรง	46	11.0
เฉย ๆ	92	21.9
ค่อนข้างตรง	215	51.2
ตรงที่สุด	59	14.0
12. ภาระงาน/การบ้านจากการเรียนในชั้นเรียน		
น้อยที่สุด	2	0.5
ค่อนข้างน้อย	7	1.7
พอประมาณ	174	41.4

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ค่อนข้างมาก	186	44.3
มากที่สุด	51	12.1
13. ได้นำหลักปฏิบัติทางศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิต		
น้อยที่สุด	9	2.1
ค่อนข้างน้อย	18	4.3
พอประมาณ	167	39.8
ค่อนข้างมาก	171	40.7
มากที่สุด	55	13.1
14. มีความรู้สึกปลอดภัยในการใช้ชีวิต		
ไม่รู้สึกปลอดภัยเลย	14	3.3
รู้สึกปลอดภัยน้อย	101	24.0
รู้สึกปลอดภัย	236	56.2
รู้สึกปลอดภัยมาก	52	12.4
รู้สึกปลอดภัยมากที่สุด	17	4.1
15. มีโอกาสได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ		
ไม่เคยเลย	22	5.2
น้อย	112	26.7
บ้างเป็นบางครั้ง	234	55.7
บ่อยมาก	45	10.7
บ่อยมากที่สุด	7	1.7
รวม	420	100

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.6 และเป็นเพศชายร้อยละ 26.4 มีอายุระหว่าง 17 – 26 มี ส่วนใหญ่ของผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.9 รองลงมา คือ อายุ 22 ปี, 19 ปี, 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.4, 19.5 และ 19.3 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.01 – 3.50 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมาคือ 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 30.0 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีผลการเรียนที่ดี

เมื่อพิจารณาข้อมูลการนับถือศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 78.1 และรองลงมาคือนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 21.9 ทั้งนี้เมื่อพิจารณา

ตามภูมิลำเนาของ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มาจาก 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 54.2 โดยมีภูมิลำเนาจากจังหวัดปัตตานีมากที่สุด รองลงมาคือจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดยะลา คิดเป็นร้อยละ 25.7, 17.9 และ 12.6 ตามลำดับ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาตามสถานภาพครอบครัว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มาจากครอบครัว ที่พ่อและแม่อยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 76.9 รองลงมา คือ มาจากครอบครัวที่พ่อหรือแม่หรือทั้งคู่เสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 12.1 และเป็นนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่หย่าร้างกัน ร้อยละ 11.0 และข้อมูลการกู้ยืมเพื่อการศึกษา ส่วนใหญ่นักศึกษากู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 59.5 โดยหากพิจารณาตามข้อมูลการอาศัยอยู่ขณะกำลังศึกษา ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 51.9 และไม่ได้อยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 48.1 ทางด้านข้อมูลการเป็นสมาชิกขององค์กรกิจกรรม ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกขององค์กรกิจกรรมนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 61.0 และเป็นนักศึกษาที่ไม่ได้เป็นสมาชิกขององค์กรกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 39.0 และส่วนใหญ่ นักศึกษาจะอาศัยอยู่กับพ่อและแม่ คิดเป็นร้อยละ 76.2

ทางด้านข้อมูลของความคิดเห็นอื่น ๆ พบว่า ส่วนใหญ่ได้เรียนในสาขาหรือคณะที่ตรงตามความชอบและความถนัดของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 51.2 โดยส่วนใหญ่คิดว่าภาระงานหรือการบ้านจากการเรียนในชั้นเรียนค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 44.3 ได้นำหลักปฏิบัติทางศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิตค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 40.7 และรู้สึกปลอดภัยในการใช้ชีวิต คิดเป็นร้อยละ 56.2 โยนักศึกษากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 55.7 มีโอกาสได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพบ้างเป็นบางครั้ง

ตอนที่ 2 ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (IOC) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของตัวแปรหลัก

ตารางที่ 2 ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

ข้อคำถามที่	รวม	ค่า IOC	สรุป
ความสุขในการเรียนของนักศึกษา			
1. ฉันรู้สึกสนุกและตื่นเต้นในการเรียน	5	1	ใช้ได้
2. ฉันรู้สึกว่าถูกบังคับให้ต้องมาเรียน (R)	5	1	ใช้ได้
3. ฉันชอบและใส่ใจเอาใจใส่เกือบทุกวิชาที่เรียน	4	0.8	ใช้ได้
4. ฉันรู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและอยากรู้มากกว่าเดิม	4	0.8	ใช้ได้
5. ฉันไม่รู้สึกท้อถอยหรือเบื่อหน่ายเมื่อต้องเรียนวิชาที่มีเนื้อหายาก	4	0.8	ใช้ได้
6. ฉันมักจะมาถึงห้องเรียนก่อนเวลาเสมอและชอบนั่งด้านหน้า	3	0.6	ใช้ได้
7. ฉันให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอนเกือบทุกอย่าง	5	1	ใช้ได้

ข้อความที่	รวม	ค่า IOC	สรุป
การเห็นคุณค่าในตัวเอง			
1. โดยรวมแล้วฉันรู้สึกพึงพอใจในตัวเองมาก	5	1	ใช้ได้
2. ในบางครั้ง ฉันรู้สึกว่าฉันไม่มีคุณค่าเอาเสียเลย (R)	4	0.8	ใช้ได้
3. ฉันรู้สึกว่าฉันมีข้อดีหลายประการ	5	1	ใช้ได้
4. ฉันสามารถทำทุกอย่างได้เช่นเดียวกับที่คนอื่น ๆ ทำ	5	1	ใช้ได้
5. ฉันรู้สึกว่าฉันไม่ค่อยมีอะไรให้ตัวเองภาคภูมิใจเลย (R)	5	1	ใช้ได้
6. บางครั้งฉันรู้สึกว่าฉันไร้ค่า (R)	5	1	ใช้ได้
7. ฉันรู้สึกว่าอย่างน้อย ๆ ฉันก็มีคุณค่าเท่าๆ กับคนอื่น	5	1	ใช้ได้
8. ฉันอยากจะมีคุณค่าให้ตัวเองมากกว่านี้ (R)	5	1	ใช้ได้
9. โดยรวมฉันค่อนข้างรู้สึกว่าฉันคือความล้มเหลว (R)	5	1	ใช้ได้
10. ฉันมักจะมองตัวเองในแง่บวกเสมอ	5	1	ใช้ได้
การเปิดรับประสบการณ์			
1. เมื่อนั้นพบว่าวิถีใดเป็นวิธีการที่ถูกต้องในการทำสิ่งต่าง ๆ ฉันก็มักจะใช้วิธีการนั้นอยู่เป็นประจำ (R)	4	0.8	ใช้ได้
2. ฉันชอบใช้วิธีการแบบเดิม ๆ ตามที่ฉันเคยชิน (R)	5	1	ใช้ได้
3. ฉันชอบจัดบ้านใหม่เสมอเพื่อลองอะไรที่แตกต่างจากเดิมบ้าง	5	1	ใช้ได้
4. ฉันคิดว่าความหลากหลายไม่ซ้ำซากคือความตื่นเต้นในชีวิต	5	1	ใช้ได้
5. ฉันมีความชื่นชมกับศิลปะและความสวยงามของสิ่งรอบตัว	3	0.6	ใช้ได้
6. ฉันมักรู้สึกทึ่งในสิ่งที่ฉันพบในงานศิลปะและธรรมชาติ	5	1	ใช้ได้
7. ฉันเป็นคนช่างคิดช่างฝัน มีความคิดสร้างสรรค์ที่หลากหลาย	5	1	ใช้ได้
8. ฉันเชื่อว่าการยึดมั่นในอุดมการณ์และความคิดของตัวเอง มีความสำคัญมากกว่าการเปิดใจรับความคิดที่แตกต่าง (R)	5	1	ใช้ได้
9. ฉันเชื่อว่าคนเราควรจะยึดมั่นในความคิดตามประเพณี แบบดั้งเดิมมากกว่าที่จะตั้งคำถามและท้าทายความคิดเหล่านี้	4	0.8	ใช้ได้
10. ฉันชอบลงมือปฏิบัติ ไม่ชอบความจำเจซ้ำซาก	3	0.6	ใช้ได้
11. ฉันมีความสนใจใคร่รู้ในเรื่องที่ทำให้เกิดความประเทืองปัญญา	5	1	ใช้ได้
12. ฉันชอบลองชิมอาหารแปลกใหม่	5	1	ใช้ได้

ข้อคำถามที่	รวม	ค่า IOC	สรุป
สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม			
1. คุณคิดว่าครอบครัวของคุณมีการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับใด	5	1	ใช้ได้
2. คุณคิดว่าครอบครัวของคุณมีรายได้รวมในแต่ละเดือนในระดับใด	5	1	ใช้ได้
3. คุณคิดว่าครอบครัวของคุณประกอบอาชีพที่มีหน้ามีตาทางสังคม	5	1	ใช้ได้
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน			
1. เพื่อนร่วมสถาบันของฉันสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและความเข้าใจเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้	5	1	ใช้ได้
2. นักศึกษาและเพื่อนร่วมสถาบันของฉันมีการทำงานช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน	5	1	ใช้ได้
3. นักศึกษารุ่นพี่ของฉันให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนแก่ฉันรวมถึงเพื่อนๆ ของฉันและรุ่นน้อง	5	1	ใช้ได้
4. เพื่อนร่วมสถาบันของฉันยอมรับในความสามารถของกันและกัน	5	1	ใช้ได้
5. เพื่อนร่วมสถาบันของฉันมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิกภาพนิสัย และการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน	5	1	ใช้ได้
ลักษณะอาจารย์ผู้สอน			
1. อาจารย์ผู้สอนรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน	5	1	ใช้ได้
2. อาจารย์ผู้สอนยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคน	5	1	ใช้ได้
3. อาจารย์ผู้สอนยิ้มแย้ม แจ่มใส และมีความเป็นมิตรกับนักศึกษา	5	1	ใช้ได้
4. อาจารย์ผู้สอนชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอ แม้ว่าบางครั้งนักศึกษาจะทำงานที่ได้รับมอบหมายผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อย	5	1	ใช้ได้
5. อาจารย์ผู้สอนให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง	5	1	ใช้ได้
6. อาจารย์ผู้สอนอุทิศเวลาให้แก่นักศึกษาในงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ	5	1	ใช้ได้

ข้อคำถามที่	รวม	ค่า IOC	สรุป
ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน			
1.เนื้อหาสาระในแต่ละวิชามีความหลากหลาย แปลกใหม่ ทันสมัยน่าสนใจ	5	1	ใช้ได้
2.บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเอง ทำให้รู้สึกสบายใจ	5	1	ใช้ได้
3.ใช้กิจกรรมการเรียนการสอน วิธีใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ฝึกปฏิบัติ	5	1	ใช้ได้
4.จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน	5	1	ใช้ได้
5.เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยได้ อย่างเหมาะสม	4	0.8	ใช้ได้
ลักษณะของสถาบันการศึกษา			
1.บริเวณภายในมหาวิทยาลัย สะอาด เรียบร้อย สวยงาม ร่มรื่น เหมาะแก่การเรียนรู้	5	1	ใช้ได้
2.มหาวิทยาลัยมีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี	5	1	ใช้ได้
3.มหาวิทยาลัยมีหอพักนักศึกษาน่าอยู่ สะอาด ไม่แออัด อุปกรณ์ ครบ พร้อมใช้	5	1	ใช้ได้
4.มหาวิทยาลัยมีระบบอำนวยความสะดวกในการลงทะเบียนเรียน	5	1	ใช้ได้
5.มหาวิทยาลัยมีทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาในกรณีที่ครอบครัว มีรายได้น้อย	5	1	ใช้ได้
6.มหาวิทยาลัยมีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม	4	0.8	ใช้ได้
7.มหาวิทยาลัยมีการบริการด้านต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักศึกษามีชีวิต อยู่ในมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุข	5	1	ใช้ได้
8.มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรม นักศึกษาด้วยตนเอง	5	1	ใช้ได้
9.มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลาย ทั้งด้านวิชาชีพ กีฬาและนันทนาการ	4	0.8	ใช้ได้

จากตารางที่ 2 ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือของตัวแปรความสุขในการเรียนของนักศึกษา 1 ตัวแปร ปัจจัยระดับบุคคล 3 มิติ และปัจจัยระดับองค์กร 4 มิติที่ต้องการศึกษา รวม 57 คำถาม ได้ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมืออยู่ในระดับ 0.6 จำนวน 3 ข้อคำถาม 0.8 จำนวน 9 ข้อคำถาม และอีก 45 ข้อคำถาม ได้ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือเท่ากับ 1

เมื่อผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ได้ในการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของตัวแปรหลัก โดยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha: α) มีข้อคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามไม่ระมัดระวัง ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของตัวแปรการเปิดรับประสบการณ์ต่ำกว่า .71 ผู้วิจัยจึงไม่นำข้อมูลของข้อคำถามที่ 1, 2 และ 8 ของตัวแปรการเปิดรับประสบการณ์ นำเข้ามาพิจารณา เพื่อให้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของตัวแปรที่ต้องการศึกษามีค่ามากกว่า .71 ดังนั้น เครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ จึงประกอบด้วย 1 ตัวแปร 7 ข้อคำถาม ตัวแปรต้น 7 ตัวแปร 47 ข้อคำถาม

ตารางที่ 3 แสดงค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือจากทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตัวแปรระดับบุคคล ตัวแปรระดับองค์กรและค่าความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ตัวแปร	Cronbach's alpha: α
1.ความสุขในการเรียนของนักศึกษา (HL)	.884
2.ปัจจัยระดับบุคคล (Personal Factors)	
2.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง (SE)	.677
2.2 การเปิดรับประสบการณ์ (OE)	.811
2.3 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (SES)	.858
3. ปัจจัยระดับองค์กร (Organization Factors)	
3.1 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (RP)	.883
3.2 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (IC)	.895
3.3 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ (CM)	.834
3.4 ลักษณะของสถาบันการศึกษา (UE)	.830
รวม	.928

เมื่อนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (1990 อ้างถึงใน พวงรัตน์ทวี

รัตน์, 2540 : 125-126) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.928 และค่าความเชื่อมั่นของแต่ละปัจจัย มีดังนี้ความสุขในการเรียนของนักศึกษา เท่ากับ 0.884 การเห็นคุณค่าในตนเอง เท่ากับ 0.677 การเปิดรับประสบการณ์ เท่ากับ 0.811 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เท่ากับ 0.858 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน เท่ากับ 0.883 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน เท่ากับ 0.895 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน เท่ากับ 0.834 และลักษณะของสถาบันการศึกษา เท่ากับ 0.830

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรระดับบุคคล ตัวแปรระดับองค์กร และค่าความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ตัวแปร	Mean	SD	ระดับ	Cronbach's alpha: α
1.ความสุขในการเรียนของนักศึกษา (HL)	4.76	0.90	สูง	.793
2.ปัจจัยระดับบุคคล (Personal Factors)				
2.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง (SE)	3.58	0.54	สูง	.764
2.2 การเปิดรับประสบการณ์ (OE)	3.71	0.52	สูง	.763
2.3 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (SES)	2.90	0.53	ปานกลาง	.741
3. ปัจจัยระดับองค์กร (Organization Factors)				
3.1 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (RP)	3.68	0.64	สูง	.869
3.2 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (IC)	3.50	0.69	สูง	.894
3.3 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (CM)	3.45	0.67	สูง	.835
3.4 ลักษณะของสถาบันการศึกษา (UE)	3.38	0.64	ปานกลาง	.866

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรระดับบุคคล ตัวแปรระดับองค์กร ค่าความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียน อยู่ที่ระดับ 4.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.90 พิจารณาปัจจัย บุคคล พบว่า การเปิดรับประสบการณ์มีค่าในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 รองลงมา คือ การเห็นคุณค่าในตนเองมีค่าในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจมีค่าในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 เมื่อพิจารณาปัจจัยระดับองค์กร พบว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน มีค่าในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 รองลงมา คือ ลักษณะอาจารย์ผู้สอน มีค่าในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.69 และลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน มีค่าในระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

0.67 ตามลำดับ ในขณะที่ลักษณะของสถาบันการศึกษา มีค่าในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha: α) พบว่าในทุกตัวแปรมีค่ามากกว่า 0.700 แสดงว่าเครื่องมือที่ใช้มีความเชื่อมั่นเพียงพอ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียน

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนของนักศึกษาระหว่างคณะ

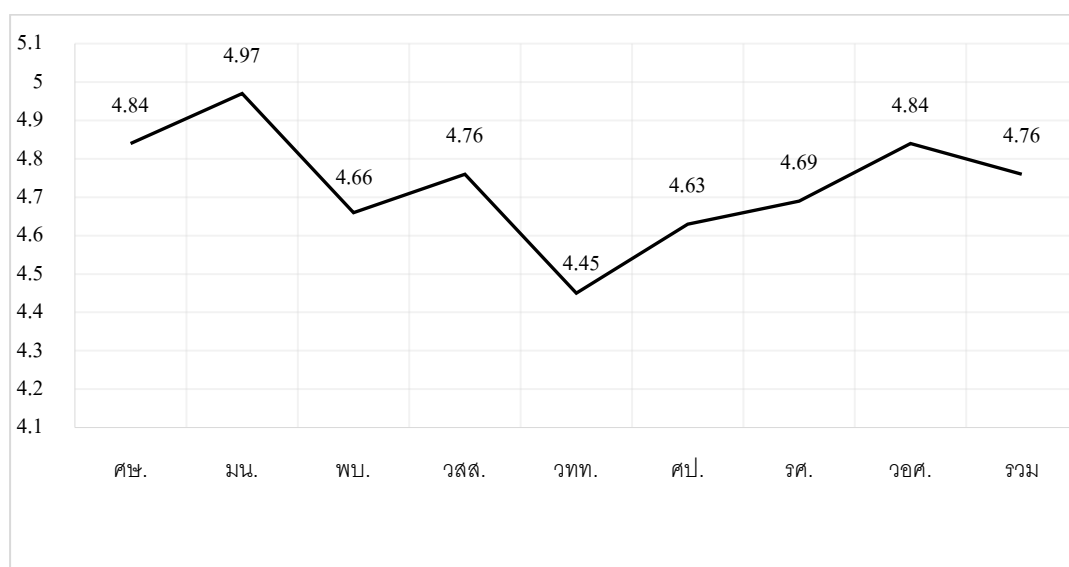
คณะ	n	Mean	SD	Min	Max	F-Test	p-value	ผลการวิเคราะห์
ศึกษาศาสตร์	80	4.84	.96	2.29	6.71	.822	.482	ไม่มี
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	80	4.97	1.09	1.57	7.00			นัยสำคัญ
พยาบาลศาสตร์	40	4.66	.82	2.43	6.00			ถูกต้อง
วิทยาการสื่อสาร	40	4.76	.95	2.29	6.29			สถิติ
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	40	4.45	.80	3.00	6.00			
ศิลปกรรมศาสตร์	40	4.63	.65	3.29	6.57			
รัฐศาสตร์	60	4.69	.81	2.29	6.29			
วิทยาลัยอิสลามศึกษา	40	4.84	.68	1.86	6.14			
รวม	420	4.76	.90	1.57	7.00			

จากตารางที่ 4 แสดงค่าความสุขในการเรียนของนักศึกษา 7 คณะ 1 วิทยาลัย พบว่า นักศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนมากที่สุด คือ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09 รองลงมาคือนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และนักศึกษาวินิจฉัยอิสลามศึกษา มีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนเท่ากัน ที่ 4.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 และ 0.68 ตามลำดับ ในขณะที่นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.80

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนของนักศึกษาจะมีความแตกต่างกันระหว่างคณะ แต่จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยใช้ค่าเอฟ (F Test) พบว่า นักศึกษาต่างคณะมีระดับความสุขในการเรียนที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($F =$

.822, $p = .482$) ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบภายหลังการทดสอบรวม (Post Hoc Test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Paired Comparison) สามารถแสดงผลเปรียบเทียบความแตกต่างได้ตามกราฟที่ 1

กราฟที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนของนักศึกษาระหว่างคณะ

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนของนักศึกษาระหว่างชั้นปี

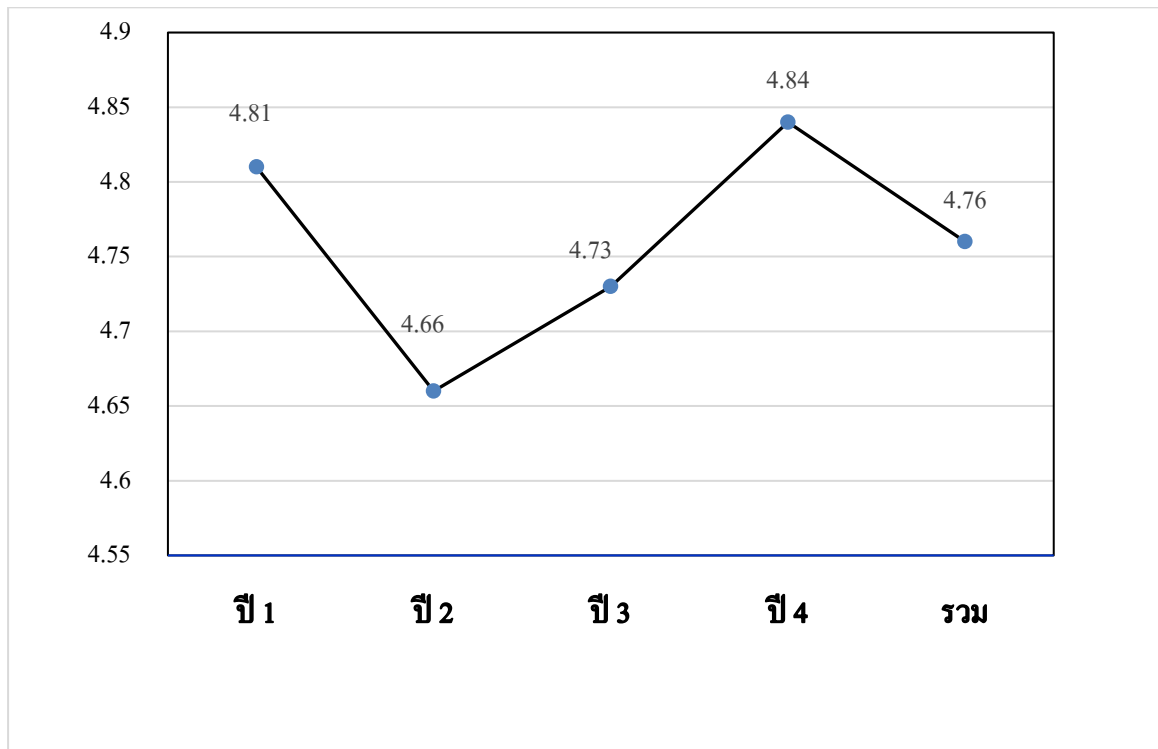
ชั้นปี	n	Mean	SD	Min	Max	F-Test	p-value	ผลการวิเคราะห์
ชั้นปีที่ 1	105	4.81	.98	1.86	6.86	1.703	.103	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
ชั้นปีที่ 2	105	4.66	.91	1.57	6.57			
ชั้นปีที่ 3	105	4.73	.81	2.43	6.29			
ชั้นปีที่ 4	105	4.84	.88	2.43	7.00			
รวม	420	4.76	.90	1.57	7.00			

จากตารางที่ 5 แสดงค่าความสุขในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่แตกต่างกัน พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 รองลงมาคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.98 และพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.91

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนของนักศึกษาจะมีความแตกต่างกันระหว่างชั้นปี แต่จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยใช้ค่าเอฟ

(F Test) ตามตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาต่างชั้นปี มีระดับความสุขในการเรียนที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ($F = 1.733, p = .103$) ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องเปรียบเทียบภายหลังการทดสอบรวม (Post Hoc Test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Paired Comparison) ดังที่แสดงให้เห็นในกราฟที่ 2

กราฟที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนของนักศึกษาระหว่างชั้นปี

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ระบุ

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficients)

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8
1.ความสุขในการเรียนของนักศึกษา (HP)	(.793)							
2.การเห็นคุณค่าในตัวเอง (SE)	.381**	(.764)						
3.การเปิดรับประสบการณ์ (OE)	.343**	.228**	(.763)					
4.สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม(SES)	.116*	.100*	.056	(.741)				
5.ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (RP)	.290**	.292**	.356**	.017	(.869)			
6.ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (IC)	.361**	.302**	.233**	.230**	.439**	(.894)		
7.ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (CM)	.396**	.291**	.335**	.141**	.446**	.560**	(.835)	
8.ลักษณะของสถาบันการศึกษา (UE)	.341**	.220**	.297**	.003	.481**	.429**	.510**	(.866)

หมายเหตุ: $N = 420$, * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$; ตัวเลขในวงเล็บ คือ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัก

จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่ พบว่า ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ($p = .01$) ดังนี้

1. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.381

2. การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.311

3. สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Status) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.116

4. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.290

5. ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.361

6. ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.396

7. ลักษณะของสถาบันการศึกษา (University Level Environment) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.341

โดยรวม เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยระดับบุคคลและปัจจัยระดับองค์กรและมีความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment) รองลงมา คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) และลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.396, 0.381 และ 0.361 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษาน้อยที่สุด คือ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Status) โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.116 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม: ความสุขในการเรียนของนักศึกษา										
	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5	Model 6	Model 7	Model 8	Model 9	Model 10	Model 11
ค่าคงที่ (Constant)	2.503	1.396	1.711	1.384	1.628	1.326	1.646	1.870	0.353	1.066	0.148
ตัวแปรคุม (Control Variables)											
เพศ	0.061	0.060	0.053	0.066	0.045	0.045	0.021	0.008	0.059	0.011	0.026
ชั้นปีที่ 2 (เทียบกับชั้นปีที่ 1)	-0.019	-0.023	-0.003	-0.052	-0.006	-0.052	-0.037	0.016	-0.030	-0.034	-0.040
ชั้นปีที่ 3 (เทียบกับชั้นปีที่ 1)	-0.017	-0.037	0.034	-0.061	0.019	-0.027	-0.019	0.022	-0.021	-0.006	-0.018
ชั้นปีที่ 4 (เทียบกับชั้นปีที่ 1)	0.031	0.027	0.073	-0.024	0.044	0.041	0.040	0.078	0.027	0.058	0.049
เกรดเฉลี่ย (GPA)	0.122	0.043	0.049	0.136	0.113	0.128**	0.138**	0.113*	0.008	0.130**	0.044
อายุ	0.020	0.015	-0.021	0.051	0.026	0.005	0.000	-0.005	0.003	-0.007	-0.014
นับถือศาสนา	-0.078	-0.015	-0.051	-0.078	-0.061	-0.063	-0.067	-0.079	-0.004	-0.062	-0.013
ภูมิลำเนาเป็นคนจังหวัด	-0.011	0.001	-0.011	-0.013	-0.019	-0.025	-0.024	-0.025	-0.002	-0.031	-0.017
การกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา	0.004	-0.032	0.006	0.034	-0.022	-0.005	-0.013	-0.006	-0.006	-0.017	-0.018
อยู่ในหอพักมหาวิทยาลัย	0.024	0.026	0.045	0.012	0.030	0.039	-0.016	0.020	0.036	0.009	0.024
ปัจจุบันอาศัยอยู่กับใคร	-0.044	-0.096	0.024	-0.035	-0.003	-0.074	-0.094	0.009	-0.030	-0.066	-0.064
สถานะครอบครัว	0.068	0.151	-0.020	0.066	0.036	0.097	0.122	0.012	0.066	0.092	0.097
เป็นสมาชิกองค์กรกิจกรรม	-0.049	-0.032	-0.062	-0.048	-0.036	0.006	-0.047	-0.051	-0.043	-0.017	-0.020
ตรงตามความชอบและความถนัด	0.060	0.005	0.049	0.052	0.022	-0.005	0.000	0.018	0.005	-0.027	-0.037
ภาระงาน/การบ้านจากการเรียน	-0.007	-0.044	-0.043	0.000	-0.026	0.014	-0.015	0.024	-0.063	0.007	-0.034
นำหลักปฏิบัติทางศาสนามาใช้	0.247***	0.206***	0.206***	0.239***	0.207***	0.217***	0.183***	0.175**	0.175***	0.166***	0.142**

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม: ความสุขในการเรียนของนักศึกษา										
	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5	Model 6	Model 7	Model 8	Model 9	Model 10	Model 11
ความรู้สึกลดลงในชีวิต	0.087	0.059	0.082	0.086	0.067	0.052	0.051	0.054	0.060	0.035	0.031
การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ	0.033	0.020	0.044	0.030	0.041	0.059	0.053	0.065	0.029	0.069	0.056
ตัวแปรอิสระ (หลัก)											
การเห็นคุณค่าในตัวเอง	-	.343***	-	-	-	-	-	-	.282***	-	.219***
การเปิดรับประสบการณ์	-	-	.307***	-	-	-	-	-	.238***	-	.159***
สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม	-	-	-	.137**	-	-	-	-	.074	-	.033
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน	-	-	-	-	.229***	-	-	-	-	.032	-.023
ลักษณะอาจารย์ผู้สอน	-	-	-	-	-	.341***	-	-	-	.180**	.146**
ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน	-	-	-	-	-	-	.357***	-	-	.204***	.141*
ลักษณะของสถาบันการศึกษา	-	-	-	-	-	-	-	.286***	-	.092	.072
<i>F Test</i>	2.950***	5.708***	5.229***	3.228***	4.097***	5.997***	6.295***	4.702***	6.948***	6.489***	7.626***
<i>R</i> ²	.117	.213	.199	.134	.163	.222	.230	.183	.269	.264	.327
<i>Adjusted R</i> ²	.077	.176	.161	.092	.123	.185	.194	.144	.231	.224	.284

หมายเหตุ:

- ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Standardized Coefficients); นัยสำคัญทางสถิติ *** $p < 0.001$, ** $p < 0.01$, * $p < 0.05$
- นับถือศาสนา 1 หมายถึง พุทธ 0 หมายถึง อิสลาม; ภูมิภาคเป็นคนจังหวัด 1 หมายถึง อื่นๆ 0 หมายถึง 3 จว.ชต.; การกู้ยืมเงิน เพื่อการศึกษา 1 หมายถึง กู้ยืม 0 หมายถึง ไม่ได้กู้ยืม; อยู่ในหอพักมหาวิทยาลัย 1 หมายถึง อยู่ 0 หมายถึง ไม่ได้อยู่; ปัจจุบันอาศัยอยู่กับใคร 1 หมายถึง พ่อและแม่ 0 หมายถึง อื่นๆ; สถานะครอบครัว 1 หมายถึง พ่อและแม่อยู่ด้วยกัน 0 หมายถึง อื่นๆ; เป็นสมาชิกองค์กรกิจกรรม 1 หมายถึง เป็น 0 หมายถึง ไม่เป็น

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานเพื่อหาอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม (Multiple Regression Analysis)

จากตารางที่ 8 ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม มีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จำนวน ใน 11 โมเดล โดยใน โมเดลที่ 1 พิจารณาเฉพาะตัวแปรควบคุม ส่วน โมเดลที่ 2-8 พิจารณาอิทธิพลของตัวแปรอิสระทีละ ตัว ในโมเดลที่ 9 พิจารณาอิทธิพลของแต่ละตัวแปรอิสระระดับบุคคล (Personal Factors) ส่วนใน โมเดลที่ 10 พิจารณาอิทธิพลของแต่ละตัวแปรอิสระระดับองค์กร (Organization-Level Factors) และสุดท้ายในโมเดลที่ 11 พิจารณาทุกตัวแปรพร้อมๆ กันทั้งหมด โดยพบผลการวิจัยที่สำคัญ ดังนี้

1. โมเดลที่ 2-8: พิจารณาอิทธิพลของตัวแปรอิสระทีละตัว

1.1. ในโมเดลที่ 1 พบว่า จากตัวแปรควบคุมจำนวน 16 ตัวแปร มีเพียงการนำ หลักการทางศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิตเท่านั้น ที่ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของ นักศึกษา ($\beta = .247$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ($p < .001$) ส่วนตัวแปรควบคุมอื่นๆ ไม่มี ความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยรวมสามารถอธิบายความ แปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ ร้อย ละ 11.7 และเมื่อปรับแก้แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียนได้ร้อยละ 7.7

1.2 ในโมเดลที่ 2 พบว่า ตัวแปรด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) มี ความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ($\beta = .343$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 ($p < .001$) ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถ ทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 21.3 และเมื่อปรับแก้แล้วสามารถอธิบายความ แปรปรวนของความสุขในการเรียนได้ร้อยละ 17.6

1.3 ในโมเดลที่ 3 พบว่า ตัวแปรด้านการเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ($\beta = .307$) อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($p < .001$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการ เรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 19.9 และเมื่อปรับแก้แล้ว สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียนได้ร้อยละ 16.1

1.4 ในโมเดลที่ 4 พบว่า ตัวแปรด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Status) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ($\beta = .137$) อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือ

สามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 13.4 และเมื่อปรับแก้แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียนได้ร้อยละ 9.2

1.5 ในโมเดลที่ 5 พบว่า ตัวแปรด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ($\beta = .229$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($p < .001$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 16.3 และเมื่อปรับแก้แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียนได้ร้อยละ 12.3

1.6 ในโมเดลที่ 6 พบว่า ตัวแปรด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ($\beta = .341$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($p < .001$) โดยสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 22.2 และเมื่อปรับแก้แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียนได้ร้อยละ 18.5

1.7 ในโมเดลที่ 7 พบว่า ตัวแปรด้านลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ($\beta = .357$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($p < .001$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 23.0 และเมื่อปรับแก้แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียนได้ร้อยละ 19.4

1.8 ในโมเดลที่ 8 พบว่า ตัวแปรด้านลักษณะของสถาบันการศึกษา (University-Level Environment) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ($\beta = .286$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($p < .001$) โดยสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 18.3 และเมื่อปรับแก้แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียนได้ร้อยละ 14.4

2. โมเดลที่ 9: การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระระดับบุคคล (Personal Factors)

เมื่อพิจารณาปัจจัยระดับบุคคลในโมเดลที่ 9 ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง การเปิดรับประสบการณ์ และสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเปิดรับประสบการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ที่ระดับ

ความสัมพันธ์ .282 และ .238 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($p < .001$) ทางด้านปัจจัยด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกที่ระดับ .074 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยระดับบุคคลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 26.9 และเมื่อปรับแก้แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียนได้ร้อยละ 23.1

3. โมเดลที่ 10: การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระระดับองค์กร (Organization Factors)

เมื่อพิจารณาปัจจัยระดับองค์กรใน โมเดลที่ 10 ประกอบด้วย ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน ลักษณะอาจารย์ผู้สอน ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และลักษณะของสถาบันการศึกษา พบว่า ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน ที่ระดับความสัมพันธ์ .204 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($p < .001$) ลักษณะอาจารย์ผู้สอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา ที่ระดับความสัมพันธ์ .180 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ส่วนลักษณะของสถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนที่ระดับ .092 และ .032 ตามลำดับ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 26.4 และเมื่อปรับแก้แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียนได้ร้อยละ 22.4

4. โมเดลที่ 11: การวิเคราะห์อิทธิพลของทุกตัวแปร

ในโมเดลที่ 11 เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยทั้งระดับบุคคลและปัจจัยระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา พบว่า

4.1 ปัจจัยระดับบุคคล (Personal Factors)

4.1.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนที่ระดับความสัมพันธ์ .219 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($p < .001$)

4.1.2 การเปิดรับประสบการณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนที่ระดับความสัมพันธ์ .159 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($p < .001$)

4.1.3 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนที่ระดับความสัมพันธ์ .033 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ปัจจัยระดับองค์กร (Organization Factors)

4.2.1 ความสัมพันธ์กับเพื่อนรวมสถาบัน มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสุขในการเรียน ที่ระดับความสัมพันธ์ .023 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.2 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนที่ระดับความสัมพันธ์ .146 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

4.2.3 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน ที่ระดับความสัมพันธ์ .141 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < .05$)

4.2.4 ลักษณะของสถาบันการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนที่ระดับความสัมพันธ์ .072 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

กล่าวโดยรวม ปัจจัยระดับบุคคล (Personal Factors) ที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเปิดรับประสบการณ์ ตามลำดับ ส่วนปัจจัยระดับบุคคล (Organization Factors) ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้แก่ ลักษณะอาจารย์ผู้สอน และลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า เกรดเฉลี่ย และการนำหลักปฏิบัติทางศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 32.7 และเมื่อปรับแก้แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียนได้ร้อยละ 28

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง อะไรที่ทำให้นักศึกษาอยากเรียน : การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรระดับบุคคลและระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรระดับบุคคล (Personal Factors) 3 ตัวแปร คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic Status) และทำการศึกษาปัจจัยระดับองค์กร (Organization Factors) 4 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers) ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment) และลักษณะของสถาบันการศึกษา (University-Level Environment) ที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 คณะ 1 วิทยาลัย จำนวน 420 คน แล้วนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS For Windows Version 16.0 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษาวิจัย (Findings)

จากการวิจัยเพื่อทำการศึกษาปัจจัยระดับบุคคลและปัจจัยระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยสนใจว่าปัจจัยภายในบุคคลและปัจจัยภายในองค์กร ที่ทำให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน พบว่า

1.1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1.1.1 ความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ในระดับสูง

1.1.2 นักศึกษาชั้นปีที่แตกต่างกันและนักศึกษาที่คณะ/วิทยาลัยแตกต่างกัน มีระดับความความสุขในการเรียน ที่ไม่แตกต่างกัน

1.1.3 อิทธิพลของปัจจัยระดับบุคคลและตัวแปรระดับองค์กร ที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่าปัจจัยระดับบุคคล ที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเปิดรับประสบการณ์ ตามลำดับ ส่วนปัจจัย

ระดับบุคคล ที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้แก่ ลักษณะอาจารย์ผู้สอน และลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ตามลำดับ

ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย สามารถอธิบายสรุปผลเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้ดังนี้

1.2 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 17-26 ปี ได้รับผลการเรียนเฉลี่ย GPA อยู่ในระดับดี ถึงดีมาก การนับถือศาสนาของกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และเป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาจากพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส) มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพที่พ่อแม่อยู่ด้วยกัน โดยส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัยและเป็นสมาชิกขององค์กรกิจกรรมนักศึกษา อีกทั้ง พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ต้องกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ทางด้านความคิดเห็นด้านการความถนัดในสาขาที่เรียน นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนตรงตามสาขาที่ชอบ และให้ความคิดเห็นว่าปัจจุบันมีภาระงานหรือการบ้านจากการเรียนค่อนข้างมาก มีการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพบ้างในบางครั้ง และมีการนำหลักปฏิบัติทางศาสนามาใช้ในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้ นักศึกษา ส่วนใหญ่รู้สึกปลอดภัยในกาใช้ชีวิตใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.3 ความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ที่ระดับสูง เมื่อพิจารณาค่าของตัวแปรที่ศึกษา พบว่า

1.3.1 ปัจจัยระดับบุคคล ตัวแปรด้านการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา อยู่ในระดับสูง ด้านการเปิดรับประสบการณ์อยู่ในระดับสูง ด้านสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3.2 ปัจจัยระดับองค์กร ตัวแปรด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน อยู่ในระดับสูง คุณลักษณะอาจารย์ผู้อ่อนอยู่ในระดับสูง ด้านลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอยู่ในระดับสูง ทางด้านลักษณะของสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.3 นักศึกษานักศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนมากที่สุด คือ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รองลงมา คือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยอิสลามศึกษา ในขณะที่นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนน้อยที่สุด โดยมีค่าค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยใช้ค่าเอฟ (F Test) พบว่า นักศึกษาต่างคณะมีระดับความสุขในการเรียนที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

1.3.4 ค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีความสุขในการเรียนมากที่สุด โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนน้อยที่สุด แต่จาก โดยค่าความ

แปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ของนักศึกษาชั้นปีที่แตกต่างกัน มีระดับ ความสุขในการเรียนที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

1.4 ความสัมพันธ์ของปัจจัยระดับบุคคลและปัจจัยระดับองค์กรกับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

1.4.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4.2 การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4.3 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Status) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4.4 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน (Relationship with Peers) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4.5 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4.6 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4.7 ลักษณะของสถาบันการศึกษา (University Level Environment) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยระดับบุคคลและปัจจัยระดับองค์กรกับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Learning Environment) รองลงมา คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-Esteem) และลักษณะอาจารย์ผู้สอน (Instructors Characteristics) โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.396, 0.381 และ 0.361 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษาน้อย ที่สุด คือ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic Status) โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.116 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.5 อิทธิพลของตัวแปรความสุขในการเรียนของนักศึกษา โดยทำการวิเคราะห์ตัวแปรควบคุม 17 ตัวแปร ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัว พร้อมกัน ใน Model สำหรับแต่ละตัวแปร พบว่า ผลการ

วิเคราะห์ ค่าสหสัมพันธ์ (Bivariate Correlations) มีความแตกต่างจากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ (Regression Coefficients) ที่น่าสนใจ โดยสามารถสรุป ผลการวิเคราะห์ ได้ดังนี้

1.5.1 ตัวแปรควบคุม ด้านการนำหลักการทางศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิตส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรควบคุมอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ โดยตัวแปรควบคุมสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ ร้อยละ 7.7

1.5.2 การเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 17.6

1.5.3 การเปิดรับประสบการณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 16.1

1.5.4 สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 9.2

1.5.5 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 12.3

1.5.6 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 18.5

1.5.7 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 19.4

1.5.8 ลักษณะของสถาบันการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 14.4

1.6 อิทธิพลของปัจจัยระดับบุคคล การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเปิดรับประสบการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทางด้าน

ปัจจัยด้านสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ปัจจัยระดับบุคคล ทั้ง 3 มิติ สามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 23.1

1.7 อิทธิพลของปัจจัยระดับองค์กร ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ลักษณะอาจารย์ผู้สอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนลักษณะของสถาบันการศึกษาและความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน ไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ ปัจจัยระดับองค์กรทั้ง 4 มิติ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 22.4

1.8 อิทธิพลของตัวแปรที่ทำการศึกษา ทั้งระดับบุคคลและปัจจัยระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา พบว่า

1.8.1 ปัจจัยระดับบุคคล

- 1.8.1.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 1.8.1.2 การเปิดรับประสบการณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 1.8.1.3 สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจและสังคม ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.8.2 ปัจจัยระดับองค์กร (Organization Factors)

- 1.8.2.1 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสุขในการเรียน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
- 1.8.2.2 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 1.8.2.3 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 1.8.2.4 ลักษณะของสถาบันการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขในการเรียนที่ระดับความสัมพันธ์ .072 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย ปัจจัยระดับบุคคล ที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเปิดรับ

ประสบการณ์ ตามลำดับ ส่วนปัจจัยระดับบุคคล ที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้แก่ ลักษณะอาจารย์ผู้สอน และลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า เกรดเฉลี่ย และการนำหลักปฏิบัติทางศาสนามาใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสุขในการเรียน หรือสามารถทำนายความสุขในการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 28

2. อภิปรายผลการศึกษาวิจัย (Discussion)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรระดับบุคคล และระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจจากการศึกษาวิจัย ดังนี้

2.1. ความสุขในการเรียนของนักศึกษาที่คณะแตกต่างกันและชั้นปีที่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่านักศึกษาจากคณะทางด้านวิทยาศาสตร์ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะพยาบาลศาสตร์ มีระดับความสุขในการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับคณะทางด้านศิลปศาสตร์ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ อันเป็นผลมาจากรูปแบบการเรียนการสอนในคณะทางด้านวิทยาศาสตร์ มีความเข้มข้น มีความเครียด ใช้การคิดวิเคราะห์เพื่อการเรียนรู้เป็นอย่างมาก ในขณะที่คณะทางด้านศิลปศาสตร์ สามารถใช้ทักษะ ความชอบ และใช้วิธีการสื่อสารออกมาเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และมีความผ่อนคลายได้ดีกว่าการเรียนการสอนของคณะทางด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งวิธีการแก้ไขเพื่อยกระดับความสุขในการเรียนของนักศึกษาคณะทางด้านวิทยาศาสตร์ ผู้สอนสามารถนำเอากิจกรรมเสริมการเรียนรู้ การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ศิลปะเข้ามาใช้ให้มากขึ้น เพื่อเป็นการผ่อนคลายและทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุขได้มากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาความสุขในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่แตกต่างกัน พบว่า นักศึกษชั้นปีที่ 4 มีระดับความสุขในการเรียนมากที่สุด อันเป็นผลมาจากการที่นักศึกษาเข้าใจถึงความสำเร็จในการศึกษา กำลังเห็นถึงความสำเร็จและเป้าหมายที่ตนเอง ครอบครัวยุติได้คาดหวังเอาไว้ และเป็ชั้นปีที่มีการเรียนการสอนที่อยู่ในสาขาที่ตนเองถนัด หรือค้นพบตัวเองได้แล้ว จึงมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และเรียนรู้ด้วยความสนุก มีความสุข มากกว่าชั้นปีอื่น ๆ ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนต่ำที่สุดเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยในวรรณกรรมด้านการศึกษาที่ระบุว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มักมีแนวโน้มที่จะมีความเครียดมากที่สุดในปีที่ 2 ของการเรียน (Lipka, 2006) เพราะเป็นช่วงที่นักศึกษาต้องปรับตัวเพื่อค้นหาอัตลักษณ์ของตนเอง (Identity)

(Schaller, 2010) และเป็นปีที่นักศึกษากำลังเริ่มต้นค้นหาเป้าหมายในชีวิต (Chickering, 1993) นอกจากนั้นในช่วงชั้นปีที่ 2 เป็นช่วงที่นักศึกษาอยากทดลอง เช่น การเข้าร่วมชมรมหรือการทำกิจกรรมนอกเหนือจากการเรียน อาจจะทำให้ไม่สามารถบริหารเวลาระหว่างชีวิตการเรียนและชีวิตส่วนตัวได้อย่างเหมาะสม

2.2. ปัจจัยระดับบุคคล (Personal Factors)

จากการวิจัยปัจจัยระดับบุคคลที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน 3 ปัจจัย พบว่า การเห็นคุณค่าในตัวเอง (Self-Esteem) มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนมากที่สุด กล่าวคือ เมื่อนักศึกษามีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถยอมรับการเห็นคุณค่าที่ผู้อื่นมีต่อตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความนับถือตนเอง เข้าใจและยอมรับในความสามารถที่ตนเองมีจะสามารถใช้ชีวิตในการเรียนในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข เมื่อไหร่ก็ตามที่นักศึกษขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดการเห็นคุณค่าในตัวเอง ก็จะทำให้ไม่มีความสุขในการเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อผลการเรียนและเกิดความเครียดและผลกระทบอื่น ๆ ตามมาในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาพร บุญวงษ์ (2551) ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พบว่า การรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัวมีผลต่อระบบความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ซึ่งความคิดสร้างสรรค์เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขของเด็กปฐมวัย

แนวทางในการพัฒนาและสร้างเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง หรือแนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง Brooks (1992) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้โดยวิธีการต่างๆ เช่น การสนับสนุน สร้างขวัญกำลังใจ และสะท้อนข้อมูลในด้านบวกให้กับเด็ก ฝึกให้ยอมรับในข้อผิดพลาดของตนเอง ส่งเสริมการสร้างวินัยในตนเอง สอนให้รู้จักความรับผิดชอบและการเห็นประโยชน์เพื่อส่วนรวม หรือเปิดโอกาสให้คิดทางเลือกและการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง หรือโดยสามารถทำในรูปแบบของการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือบรรยายการสร้างตัวแบบที่ดีให้นักศึกษาได้เห็น หลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างกะทันหัน หรือพยายามไม่สร้างความยุ่งยากในการรับรู้ข้อเท็จจริง ให้สามารถยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นตามความรู้สึกจริงของบุคคล หรือตามข้อเสนอของ Girdano and Every. (1979) ได้เสนอวิธีการในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างได้ผลได้ด้วยการใช้ภาษาเชิงบวกชี้ให้เห็นถึงข้อดี จุดเด่นของตนเอง การยอมรับคำยกย่องชมเชยทำให้นักบุคคลประทับใจและมองตนเองในทางบวก หรือการฝึกความกล้าแสดงออก ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาอาจบริหารจัดการหรือออกแบบกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและฝึกทักษะการเห็นคุณค่าในตนเอง

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาปัจจัยระดับบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษา พบว่าปัจจัยด้านการเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience) มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี นั่นหมายถึง การเปิดรับประสบการณ์เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน การที่นักศึกษามีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม ยอมรับการเปลี่ยนแปลงเข้ากับสังคมโดยรอบได้ สามารถที่จะปรับความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติของตนเองให้เข้าถึงการเปลี่ยนแปลงทาง ความคิด และสถานการณ์ได้ดี เป็นพฤติกรรมเชิงบวกที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ กระตือรือร้นที่จะเพิ่มเติมความรู้ เปิดเผยและยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ขอบลงมือทำ ทดลอง และปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถใช้ชีวิตในการเรียนในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุขมากกว่านักศึกษาที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับความคิด ความเชื่อและสภาพแวดล้อมได้ ดังนั้น การปรับตัวการเตรียมความพร้อมในการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ประเด็นด้านทัศนคติและการปรับตัว จึงเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่นักศึกษาจะต้องเรียนรู้สังคมในมหาวิทยาลัย หากนักศึกษายอมรับ ปิดกั้น มีกรอบความเชื่อ กรอบความคิดและทัศนคติที่ไม่เปิดรับการเปลี่ยนแปลง ก็อาจจะส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ซึ่งคุณลักษณะการเปิดรับประสบการณ์เป็นอัตลักษณ์ส่วนบุคคลที่เกิดจากการเรียนรู้หล่อหลอมจนเป็นคุณลักษณะติดตัวและนั่นหมายถึงจะเป็นการเตรียมตัวเพื่อการใช้ชีวิตในการทำงานในอนาคตของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาดังกล่าวกับ ชวิศา ศรีสินธรา และคณะ (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ทักษะจิตวิทยา และความสุขของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี พบว่า บุคลิกภาพแบบการเปิดเผยตนเอง การมีจิตสำนึก ความเป็นมิตร การเปิดรับประสบการณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขของนิสิตนักศึกษา การหล่อหลอมและเปิด โอกาสให้เกิดการเรียนรู้การปรับตัว การเปิดรับสิ่งใหม่ๆ จึงเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องทั้งระดับตัว บุคคลเอง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งบุคคลากรทางการศึกษาที่มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอน ชี้นำให้ โอกาสให้กับตัวเอง บุตรหลานนักเรียน นักศึกษาในความดูแลของตนเองให้มีคุณลักษณะที่สามารถ ปรับตัวเปิดรับประสบการณ์เพื่อการใช้ชีวิตในการเรียน การสอนทำงานได้อย่างมีความสุข

ดังนั้น มหาวิทยาลัย คณะ หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา จึง ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมปัจจัยระดับบุคคลทั้งด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง และการเปิดรับ ประสบการณ์ ให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขในสถานศึกษา ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ได้ สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เกิดขึ้นได้จาก ประสบการณ์ นำไปสู่การสร้างเสริมบุคลิกภาพภายในตัวนักศึกษาให้มีความพร้อมในการใช้ชีวิตและเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข

การในการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความสุขในการเรียนของนักศึกษาน้อยที่สุด เป็นปีที่มีความเครียดมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Lipka (2006) เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาต้องปรับตัวเพื่อค้นหาอัตลักษณ์ของตนเอง (Identity) และเป็นปีที่นักศึกษาเข้าสู่การเริ่มต้นค้นหาเป้าหมายในชีวิต (Chickering, 1993) การให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาหรือเปิดโอกาสให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ได้ค้นพบอัตลักษณ์ของตัวเอง และช่วยให้คำแนะนำชี้แนะ ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถกำหนดเป้าหมายในการดำเนินชีวิตได้ เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ นักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

2.3. ปัจจัยระดับองค์กร (Organization Factors)

จากการวิจัย พบปัจจัยระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มากที่สุด 2 ปัจจัย นั่นคือ

2.2.1 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน เป็นปัจจัยที่สำคัญของการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ นักศึกษา ลักษณะของอาจารย์ผู้สอนที่มีความเอื้อเฟื้อ เป็นมิตร ดูแลเอาใจใส่นักศึกษา เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นักศึกษาได้เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข เป็นช่องทางในการลดช่องว่างระหว่างผู้สอนกับนักศึกษา สามารถควบคุมอารมณ์และวางตัวได้อย่างเหมาะสมทั้งในและนอกเวลาเรียน ให้นักศึกษารู้สึกได้ถึงความเป็นมิตร เอื้ออาทร เอาใจใส่ดูแลทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิตได้อย่างมีสมดุล ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริวัฒนา พูลสวัสดิ์. (2547) ที่พบว่าบุคลิกภาพของครูผู้สอนส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลปจันทบุรี มหาวิทยาลัย คณะ หรือผู้เกี่ยวข้อง สามารถออกแบบหรือกำหนดกรอบการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถปรับเปลี่ยนการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ มีทักษะการสื่อสาร การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน รวมทั้งตัวอาจารย์ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีมีความเมตตากรุณา เรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการดูแลเอาใจใส่นักศึกษา

2.2.2 องค์ประกอบของลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้น ที่สามารถช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยน สื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ มีความแปลกใหม่ในการจัดการเรียนการสอน เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมให้เกิดความสนใจในบทเรียนและเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติวดี บุญเชื้อ และคณะ (2540) ที่ศึกษาวิธีการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนาน กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนที่ดีจะทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนมีความเป็นมิตร มีบรรยากาศที่น่าเรียนรู้ นำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข สนุกสนาน สถาบันการศึกษา และตัวผู้สอน จึงควรมีการพัฒนาอบรมบุคลากรให้มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่

ทันสมัย น่าสนใจ เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน สร้างความท้าทายในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับในความหลากหลายทางความคิด นำไปสู่การเรียนรู้อย่างมีความสุข เกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

2.3 สรุป

ทั้งนี้ จากผลจากการวิจัย “อะไรที่ทำให้นักศึกษาอยากเรียน” แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยระดับบุคคลและปัจจัยระดับองค์กรส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา กล่าวคือ ปัจจัยระดับบุคคล ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง และการเปิดรับประสบการณ์ ส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา นั้นหมายถึง ตัวบุคคลของนักศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญของการเห็นคุณค่าและความสามารถของตัวเอง ไม่ปิดกั้นโอกาสที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่และการปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมใหม่ๆที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ หรือพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ก็ควรเปิดโอกาสให้กับบุตรหลานในการปกครองของตนเองได้มีโอกาสดำเนินกิจกรรมทักษะ หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมสู่การเรียนรู้ ดังนั้น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่ดูแลนักศึกษาที่ต้องการสร้างความสุขในการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย จะต้องกระตุ้นด้วยการเปิดโอกาสให้เกิดบรรยากาศ สร้างโอกาส กระตุ้นเตือนให้ตัวนักศึกษาได้พัฒนาทักษะในการเห็นคุณค่าในตนเองและการเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้และเปิดรับประสบการณ์ใหม่ นำไปสู่การสร้างเสริมบุคลิกภาพภายในตัวนักศึกษาให้มีความพร้อมในการใช้ชีวิตและเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีความสุข ในส่วนของสถาบันการศึกษาเอง ในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับคณะและมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่า ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนและลักษณะอาจารย์ผู้สอน มีส่วนช่วยให้นักศึกษามีความสุขในการเรียน ดังนั้น หากสถาบันการศึกษา จะพัฒนาคุณภาพของบัณฑิต ให้ เก่ง ดี มีสุข ก็มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาตัวอาจารย์ผู้สอนให้มีความตระหนักถึงบทบาทตนเองในการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา การสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษารวมทั้งการออกแบบการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้มีความน่าสนใจ มีความหลากหลายและพัฒนารูปแบบอยู่เสมอ เพื่อให้ นักศึกษาเกิดความเบื่อบ่อยต่อตัวอาจารย์ผู้สอนและการเรียนการสอนใจชั้นเรียน ที่จะส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรระดับบุคคล และระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี สถาบันการศึกษาคณะ หน่วยงาน หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควรมีการสร้างบรรยากาศหรือส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาปัจจัย ระดับบุคคลและปัจจัยระดับองค์กรเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขได้ ดังนี้

3.1 ให้ความสำคัญกับกลุ่มนักศึกษาที่มีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จในการเรียน เช่น จัดอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมและแนะแนวให้กับนักศึกษา ก่อนที่จะเริ่มเรียนในชั้นปีที่ 2 ส่งเสริมพัฒนา ให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ผ่อนคลาย การให้การยอมรับมีช่องทางในการ สื่อสารและการรับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้คิดด้วยเหตุผลอย่างอิสระและ สามารถประสบความสำเร็จในการคิดแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองหรือเห็นคุณค่าในตนเองได้ (Coopersmith,1988) มีกิจกรรมให้ได้กำหนดเป้าหมาย เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง รับรู้ถึงความสำเร็จในการทำงานงาน การชื่นชมตนเองและให้กำลังใจตนเอง เพื่อช่วยส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง (Sasse. 1978 : 48) และการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนและการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา

3.2 ส่งเสริมพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้เพื่อเปิดรับประสบการณ์ จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปรับตัวเข้ากับสังคมและการเปลี่ยนแปลงทั้งในช่วงที่การเข้ามาเป็นนักศึกษาใหม่ที่ต้องปรับตัวเข้ากับเพื่อนใหม่ สังคมใหม่ รูปแบบการเรียนรู้ใหม่ ๆ และก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อเตรียมตัวปรับตัวเข้าสู่วิชาชีพและการทำงานได้อย่างมีความสุข การศึกษาดูงานเพื่อเปิดโลกทัศน์ที่ นอกจากความรู้ในชั้นเรียน การไปแลกเปลี่ยนกับต่างสถาบันทั้งประเทศและต่างประเทศ

3.3 การพัฒนาด้านคุณลักษณะอาจารย์ผู้สอน โดยอาจารย์ผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอน ให้มีความน่าสนใจ อย่างเหมาะสมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยความสุข มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ดีของนักศึกษา สร้างความสัมพันธ์ที่ดี การดูแลเอาใจใส่ นักศึกษา อย่างเข้าใจอย่างใคร่ครวญ รวมทั้งให้ความสำคัญกับคุณลักษณะ จรรยาบรรณและการปรับตัวเข้ากับนักศึกษาเพื่อทำให้ความสัมพันธ์กับ นักศึกษาเป็นไปในทิศทางที่ดี อันส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา ผ่านการพัฒนาทักษะในการสื่อสาร ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักศึกษา การเลือกใช้คำพูดในด้านบวกที่มีความ เมตตา ความเห็นอกเห็นใจแก่นักศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี มีความเมตตา กรุณา มีโลกทัศน์กว้างไกล ใฝ่รู้ และมีความคิดอย่างเป็นระบบสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ

3.4 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้มีรูปแบบที่ท้าทายความคิด ความสามารถเป็นการกระตุ้นและดึงศักยภาพของผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนรู้สึกมีคุณค่าและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง จัดการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจ มีความแปลกใหม่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและฝึก การให้เหตุผล ยอมรับซึ่งกันและกัน สร้างความหลากหลายทั้งในด้านมุมมองความคิด และการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และเปิดโลกทัศน์ หรือจัดให้มีการอบรมพัฒนาหลักสูตรให้มีการจัดการเรียน การสอนให้มีความทันสมัย มีรูปแบบที่น่าสนใจตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อสอดคล้องกับนักศึกษาที่หมุนเวียนเข้ามาศึกษาในหลักสูตร คณะ มหาวิทยาลัย

4. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาปัจจัยระดับบุคคลและปัจจัยระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

4.1 งานวิจัยที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตควรมานำปัจจัยระดับบุคคลด้านอื่นมาพิจารณาเพื่อให้อครอบคลุมด้านปัจจัยบุคคลและปัจจัยระดับองค์กร เช่น บุคลิกภาพ 5 ด้าน สถานภาพครอบครัว

4.2 งานวิจัยในอนาคตอาจจะพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจจะมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับปัจจัยชั้นปีการศึกษา เช่น นักศึกษาชายอาจประสบความสำเร็จในชั้นปีสุดท้ายเนื่องจากในช่วงปี 1-3 ใช้เวลามากเกินไปกับกิจกรรม ในขณะที่นักศึกษาหญิงอาจจะประสบปัญหาในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ในช่วงชั้นปีที่ 1-2 มากที่สุด และระดับความถนัดในสาขาวิชาหรือคณะที่เลือกเรียน เช่น นักศึกษาในบางคณะหรือสาขาวิชาอาจจะประสบปัญหาความไม่ชอบในการศึกษาที่ตนเองเลือกเรียนในช่วงปีที่ 2-3

4.3 งานวิจัยชิ้นนี้ มีการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาในระดับวิทยาเขตที่ครอบคลุมนักศึกษาทั้ง 7 คณะ 1 วิทยาลัย ดังนั้น การวิจัยในอนาคตควรเฝ้าการศึกษาและเก็บข้อมูลให้มีความเฉพาะในระดับคณะ หรือเฉพาะสาขา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงรูปแบบในการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขให้กับนักศึกษาได้ตรงตามอัตลักษณ์ของวิชาชีพมากยิ่งขึ้น

4.4 งานศึกษาวิจัยในชิ้นนี้ ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพียงสถาบันเดียว งานวิจัยที่เกิดขึ้นในอนาคต ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบใน 5 วิทยาเขต ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือเปรียบเทียบระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีในภูมิภาค เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาหาแนวทางความร่วมมือร่วมใจในการเสริมสร้างปัจจัยให้เกิดความสุขในการเรียนให้กับนักศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2548*.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. [ออนไลน์], สืบค้นจาก http://www.moe.go.th/moe/nipa/ed_law/p.r.g.edul.pdf.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2559). *แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554*. [ออนไลน์], สืบค้นจาก http://www.moph.go.th/other/inform/10/plan_10.pdf.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2543). *ทำไมจึงให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์. นนทบุรี.*
- กฤติยา วงศ์ก้อม. (2547). *รูปแบบการพัฒนาครูด้านการประเมินการเรียนรู้ตามแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).*
- กิตติชาติ บุญเชื้อ และคณะ. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.
- งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. (2560). *สถิตินักศึกษาจำนวนนักศึกษา*. [ออนไลน์], สืบค้นจาก : http://regist.pn.psu.ac.th/studentsum/stdsum_home.php.
- จินตนา อินทรไชย. (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).*
- จิรพรรณ ทองมาก. (2550). *ความคาดหวังและความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์; 2550.*

จันทร์ฉาย พัทธ์ศิริกุล. ผลของการจัดโปรแกรมการฝึกการกล้าแสดงออกต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

ชนาธิป พรกุล. (2543). แคนส์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนาธิป โกษาแสง. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะครุมีอาชีพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภากับผลสำเร็จทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏสกลนคร).

ชวิศา ศรีสินธรา และคณะ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ทูตทางจิตวิทยา และความสุขของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

ธีรวุฒิ เอกะกุล . (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

นุศรา นามเดช และคณะ. (2549). ความสุขของ นิสิตพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี. รายงานการวิจัย สถาบัน พระบรมราชชนก สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

ปัทมา ทองสม. (2554). การพัฒนาดัชนีชี้วัด ความสุขในการเรียนของนิสิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สังกัดกระทรวง สาธารณสุข. วารสารการพยาบาลการศึกษา, 4(1), 88-110.

พรรณี ชูทัย. (2522). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : วรุฒิการพิมพ์.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542.). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 6.

พีรญา ธรรมทวิวุฒิ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาท4 ในวิถีพุทธกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มกรุงเทพเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร. ม.ป.ท.

พัชราภรณ์ เพชรสุวรรณ. (2550). ผลกระทบของการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาชายแดนภาคใต้ ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- พัฒนาดี พัวพันธ์ และคณะ (2556). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ ความสุขในการทำงาน และผลการปฏิบัติงานของพนักงาน กรณีศึกษา โรงงานอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออก เครื่องใช้ในครัว. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 32(2), 102-112.
- แพรวพรรณ พิเศษ. (2548). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา, 4(1), 95-111.
- รอธานี เจาะอาแซ. (2551). ความสุขและปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสุขของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. นราธิวาส, มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
- รวุฒิ สุนทรทัต. (2550). ระดับความสุขของครอบครัวประชาชนในตำบลบาลทอง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิจารณ์ พานิช. (2554). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. [ออนไลน์], สืบค้นจาก : http://www.noppawan.sskru.ac.th/data/learn_c21.pdf.
- วิภาพร บุญวงษ์. (2551). การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเห็นคุณค่าในตนเอง และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบไฮ/สโคปกับการจัดประสบการณ์แบบปกติ. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิลาวัลย์ ภูอาราม. (2553). การเปรียบเทียบความวิตกกังวล และพฤติกรรมการเผชิญความเครียดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีสัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อน และการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน. (วิทยานิพนธ์ กศ.ม. การวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และคณะ. (2550). การอบรมเลี้ยงดูเด็ก. วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา, 5(1), 105-118.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2537). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสงีรัตน์ และคณะ. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.

- ศิริวัฒนา พูลสวัสดิ์. (2547). *การศึกษาสภาพปัจจุบันในการสอนที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิตการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- สุธรรม เชนนครินทร์. (2531). *ความพึงพอใจของอาจารย์วิทยาลัยเทคนิค เขตการศึกษา 2*. (ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนัก).
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2533). *ความหมายของการจัดการเรียนรู้*. [ออนไลน์], สืบค้นจาก :
[_https://phacharida078.wordpress.com/2016/01/14/](https://phacharida078.wordpress.com/2016/01/14/).
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. [ออนไลน์], สืบค้นจาก :
http://www.mua.go.th/users/bpp/developplan/download/higher_edu_plan/PlanHEdu11_2555-2559.pdf. 9 ธันวาคม 2559
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, (2541). *แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อมรรัตน์ ศรีคำสุข. (2554). *ความสุขของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ, 34(2), 70-79.
- อรชร ศรีไทรล้วน. (2557). *ความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมกับความสุขในการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์เกื้อการุณย์ มหาวิทยาลัยนวมินทราชิราช*. วารสารเกื้อการุณย์ (21), 124.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแนวคิดสู่ปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: บั๊กพอยท์.
- Alderfer, C. P. (1972). *Existence, relatedness, and growth*. New York: Free Press.
- Astin, Alexander W. (1984). "Student Involvement: A Developmental Theory for Higher Education". *Journal of College Student Personnel*. 25: 297-308.

- Bandura, A and B.Perloff. (1967). “*Relative Efficacy of Self– Monitored and Externally Imposed Reinforcement Systems.*” *Journal of Personality and Social Psychology*. 65(3) : 111-116.
- Bloom. (1976). *ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิดของบลูม*. [ออนไลน์], สืบค้นจาก : http://weblogsimple.blogspot.com/2011/08/blog-post_21.html.
- Bloom, B.J. (Ed.), Engelhart, M.D., Furst, E.J., Hill, W.H. and Krathwohl, D.R. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives: Handbook I : Cognitive Domain*. New York : David McKay.
- Branden, N. *The Psychology of Self-Esteem. 15th ed.* New York : Bantam Book's Inc., 1981.
- Brooks, R. B. (1992). *Self-esteem during the school years: Its normal development and hazardous decline*. *Pediatric Clinics of North America*, 39, 537-550
- Calhoun, G.J. and W.C. Morse. “*Self Concept and Self-Esteem : Another Perspective.*” *Psychology in the School*. 14 : 318-322 ; July,1977.
- Chickering, A.W., and Reisser, L. (1993). *Education and Identity (2nd Edition)*. San Francisco: Jossey Bass.
- Coopersmith, S. 1984. *SEI: Self-Esteem Inventories*. California: Consulting Psychologist Press,Inc.
- Costa ,P.T. Jr; & McCrae, R.R. (1992). *Revised NEO Personality Inventory and NEO Five-Factor Inventory: Professional Manual*. Odessa, FL:Psychologiccal Assessment Resources, Inc.
- Easterlin, R. 2003. “*Explaining happiness.*” *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 100: 11176-11183.
- Girdano, D. and G. Every. *Controlling Stress & Tension: A Holistic*. New Jersey: Prentice Hall. Englewood Cliffs, 1979.
- Hough & Duncan. (1970). *ความหมายของการจัดการเรียนรู้*. [ออนไลน์], สืบค้นจาก: <https://phacharida078.wordpress.com/2016/01/14/>.

- Johnson, W. & Krueger, R.F. (2005). *Predictors of Physical Health: Toward an Integrated 78 Model of Genetic and Environmental Antecedents*. *Journals of Gerontology*, 60B(1), 42 - 45.
- Laurence, D. (1987). *Enhancing Self-Esteem in the Classroom*. London: Paul Chapman.
- Layard, R., 2005, *Happiness: Lessons from a new science*, *Couns. Psychot. Res.* 6: 302-303.
- Lipka, S. (2006). *After the freshman bubble pops*. *Chronicle of Higher Education*, 53 (3), 42.
- McCroskey, J. C., Richmond, V. P., & Stewart, R. A. (1986). *One on one: The foundations of interpersonal communication (Ch. 16)*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Mussen, P.H., J.J. Conger and J. Kagan. *Child Development and Personality*. 3rd ed. New York : Harper & Row Publishers, 1969.
- Maslow, A.H. (1970). *Motivation and Personality*. New York: Harper & Row Publishers.
- Pope, Alice W., Susan M. McHale and Edward Craighead. (1988). *Self-Esteem Enhancement with Children and Adolescents*. Great Britain : Pergamon Press
- Rogers, C.R. *Client Center Therapy*. Boston : Houghton Mifflin, 1951.
- Sasse, C.R. *Person to Person*. Peoria, Illinois : Benefit Publishing, 1978.
- United Nation, Education Scientific and Cultural Organization. (2005). *Guideline for inclusion : ensuring access to education for all*. [online], from: <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001402/140224e.pdf>.
- Veenhoven, R. (1995). "The cross-national pattern of happiness: Test of prediction implied in three theories happiness". *Social Indicators Research* 34: 33-68.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introduction Analysis*. New York: Harper & Row.

ภาคผนวก 1
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับอะไรที่ทำให้นักศึกษาอยากเรียน : การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรระดับบุคคลและระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ในการตอบแบบสอบถามนี้ ขอให้ท่านผู้ตอบแบบสอบถามมั่นใจว่า คำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับและจะไม่ถูกเปิดเผยให้ผู้อื่นรับทราบโดยเด็ดขาด ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในภาพรวมด้วยโปรแกรมสถิติเท่านั้น

หากท่านยินดีตอบแบบสอบถาม กรุณาทำเครื่องหมาย ✓

ยินดีตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณอย่างสูงในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

นายกรวิษฐ์ ศรีสมบัติ

นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เบอร์โทรศัพท์ : 095-4329669

E-mail : sombutrisombut@gmail.com

ตอนที่ 1 ปัจจัยระดับบุคคลและระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียน

1. คำถามเกี่ยวกับความสุขในการเรียนของนักศึกษา

คำชี้แจง : ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (3)	เลข ๆ (4)	เห็นด้วย (5)	ค่อนข้างเห็นด้วย (6)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (7)
1. ฉันรู้สึกสนุกและตื่นเต้นในการเรียน							
2. ฉันรู้สึกว่าถูกบังคับให้ต้องมาเรียน (R)							
3. ฉันชอบและเอาใจใส่เกือบทุกวิชาที่เรียน							
4. ฉันรู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและอยากรู้มากกว่าเดิม							
5. ฉันไม่รู้สึกท้อถอยหรือเบื่อหน่ายเมื่อต้องเรียนวิชาที่มีเนื้อหายาก							
6. ฉันมักจะมาถึงห้องเรียนก่อนเวลาเสมอและชอบนั่งด้านหน้า							
7. ฉันให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอนเกือบทุกเรื่อง							

2. ปัจจัยระดับบุคคล

2.1 การเห็นคุณค่าในตัวเอง (Self – Esteem)

คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	ไม่เห็นด้วย (2)	เลข ๆ (3)	เห็นด้วย (4)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)
1. โดยรวมแล้วฉันรู้สึกพึงพอใจในตัวเองมาก					
2. ในบางครั้ง ฉันรู้สึกว่าฉันไม่มีคุณค่าเอาเสียเลย (R)					
3. ฉันรู้สึกว่าฉันมีข้อดีหลายประการ					
4. ฉันสามารถทำทุกอย่างได้เช่นเดียวกับที่คนอื่น ๆ ทำ					
5. ฉันรู้สึกว่าฉันไม่ค่อยมีอะไรให้ตัวเองภาคภูมิใจเลย (R)					
6. บางครั้งฉันรู้สึกว่าฉันไร้ค่า (R)					

คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่ เห็น ด้วย (2)	เฉย ๆ (3)	เห็นด้วย (4)	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (5)
7. ฉันรู้สึกท้อเล็กน้อย ๆ ฉันก็มีคุณค่าเท่าๆ กับคนอื่น					
8. ฉันอยากจะมีเวลาส่วนตัวให้ตัวเองมากกว่านี้ (R)					
9. โดยรวมฉันค่อนข้างรู้สึกว่าเป็นความล้มเหลว (R)					
10. ฉันมักจะมองตัวเองในแง่บวกเสมอ					

2.2 การเปิดรับประสบการณ์ (Openness to Experience)

คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่ เห็น ด้วย (2)	ไม่ แน่ ใจ (3)	เห็นด้วย (4)	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (5)
1. เมื่อนั้นพบว่าวิธีใดเป็นวิธีการที่ถูกต้องในการทำสิ่งต่าง ๆ ฉันก็มักจะใช้วิธีการนั้นอยู่เป็นประจำ (R)					
2. ฉันชอบใช้วิธีการแบบเดิม ๆ ตามที่ฉันเคยชิน (R)					
3. ฉันชอบจัดบ้านใหม่เสมอเพื่อลองอะไรที่แตกต่างจากเดิมบ้าง					
4. ฉันคิดว่าความหลากหลายไม่ซ้ำซากจำเจคือความตื่นเต้นในชีวิต					
5. ฉันมีความชื่นชมกับศิลปะและความสวยงามของสิ่งรอบตัว					
6. ฉันมักรู้สึกทึ่งในสิ่งที่ฉันพบในงานศิลปะและธรรมชาติ					
7. ฉันเป็นคนช่างคิดช่างฝัน มีความคิดสร้างสรรค์ ความคิดหลากหลายใหม่ๆ					
8. ฉันเชื่อว่าการยึดมั่นในอุดมการณ์และความคิดของตัวเองมีความสำคัญมากกว่าการเปิดใจรับความคิดที่แตกต่าง (R)					
9. ฉันเชื่อว่าคนเราควรยึดมั่นในความคิดตามประเพณีแบบดั้งเดิมมากกว่าที่จะตั้งคำถามและท้าทายความคิดเหล่านี้					
10. ฉันชอบลงมือปฏิบัติ ไม่ชอบความจำเจซ้ำซาก					
11. ฉันมีความสนใจใคร่รู้ในเรื่องที่ทำให้เกิดความประหลาดใจ					
12. ฉันชอบลองชิมอาหารแปลกใหม่					

2.3 สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ (Socioeconomic Status)

ตอบคำถามต่อไปนี้	ต่ำ มาก (1)	ต่ำ (2)	กลางๆ (3)	ค่อนข้าง สูง (4)	สูง มาก (5)
1. คุณคิดว่าครอบครัวของคุณมีการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับใด					
2. คุณคิดว่าครอบครัวของคุณมีรายได้รวมในแต่ละเดือนในระดับใด					
3. คุณคิดว่าครอบครัวของคุณประกอบอาชีพที่มีหน้ามีตาทางสังคมในระดับใด					

3. ปัจจัยระดับองค์กร

3.1 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน

คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่ เห็น ด้วย (2)	เฉย ๆ (3)	เห็นด้วย (4)	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (5)
1. เพื่อนร่วมสถาบันของฉันมีความสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือ ด้านการเรียนและความเข้าใจเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้					
2. นักศึกษาและเพื่อนร่วมสถาบันของฉันมีการทำงานช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งกันและกัน					
3. นักศึกษารุ่นพี่ของฉันให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนแก่ฉัน รวมถึงเพื่อนๆ ของฉันและรุ่นน้อง					
4. เพื่อนร่วมสถาบันของฉันยอมรับในความสามารถของกันและกัน					
5. เพื่อนร่วมสถาบันของฉันมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิกภาพ นิสัยและการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน					

3.2 ลักษณะอาจารย์ผู้สอน

คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (อาจารย์ผู้สอนหมายถึง อาจารย์ที่คุณได้มีโอกาสเรียนด้วย)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่ เห็น ด้วย (2)	เฉย ๆ (3)	เห็นด้วย (4)	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (5)
1. อาจารย์ผู้สอนยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน					
2. อาจารย์ผู้สอนยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน					
3. อาจารย์ผู้สอนยิ้มแย้ม แจ่มใส และมีความเป็นมิตรกับนักศึกษา					

คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	ไม่เห็นด้วย (2)	เฉย ๆ (3)	เห็นด้วย (4)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)
4. อาจารย์ผู้สอนชมเชยและให้กำลังใจแก่นักศึกษาเสมอ แม้ว่าบางครั้งนักศึกษาจะทำงานที่ได้รับมอบหมายผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อย					
5. อาจารย์ผู้สอนให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง					
6. อาจารย์ผู้สอนอุทิศเวลาให้แก่นักศึกษาในงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ					

3.3 ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (วิชาที่เรียน หมายถึง วิชาที่คุณเคยได้เรียนในมหาวิทยาลัยนี้)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	ไม่เห็นด้วย (2)	เฉย ๆ (3)	เห็นด้วย (4)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)
1. เนื้อหาสาระในแต่ละวิชามีความหลากหลายแปลกใหม่ทันสมัยน่าสนใจ					
2. บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเอง ทำให้รู้สึกสบายใจ					
3. ใช้กิจกรรมการเรียนการสอน วิธีใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ฝึกปฏิบัติ					
4. จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน					
5. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยได้อย่างเหมาะสม					

3.4 ลักษณะของสถาบันการศึกษา

คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	ไม่เห็นด้วย (2)	เฉย ๆ (3)	เห็นด้วย (4)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)
1. บริเวณภายในมหาวิทยาลัย สะอาด เรียบร้อย สวยงาม ร่มรื่น เหมาะแก่การเรียนรู้อยู่					
2. มหาวิทยาลัยมีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี					
3. มหาวิทยาลัยมีหอพักนักศึกษาน่าอยู่สะอาดไม่แออัดอุปกรณ์ครบพร้อมใช้					
4. มหาวิทยาลัยมีระบบอำนวยความสะดวกในการลงทะเบียนเรียน					

คุณเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่เห็นด้วย (2)	เฉย ๆ (3)	เห็นด้วย (4)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)
5. มหาวิทยาลัยมีทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย					
6. มหาวิทยาลัยมีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม					
7. มหาวิทยาลัยมีการบริการด้านต่าง ๆ ที่ช่วยให้ นักศึกษามีชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุข					
8. มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง					
9. มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลาย ทั้งด้านวิชาชีพ กีฬา และนันทนาการ					

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ ชาย หญิง
2. คณะ

☐ ศึกษาศาสตร์	☐ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	☐ พยาบาลศาสตร์
☐ วิทยาการสื่อสาร	☐ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	☐ ศิลปกรรมศาสตร์
☐ รัฐศาสตร์	☐ วิทยาลัยอิสลามศึกษา	
3. ชั้นปี ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4
4. GPA (รวมถึงปัจจุบัน)
5. อายุ.....ปี
6. ศาสนา พุทธ อิสลาม คริสต์ อื่น ๆ
7. ภูมิลำเนาเป็นคนจังหวัด.....
8. การกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา (ยกศ./กรอ.) กู้ยืม ไม่ได้กู้ยืม
9. ณ ปัจจุบัน อาศัยอยู่ในหอพักมหาวิทยาลัย อยู่ หอ..... ไม่ได้อยู่หอพักมหาวิทยาลัย
10. ปัจจุบันคุณอาศัยอยู่กับใคร

☐ พ่อและแม่	☐ พ่อคนเดียว	☐ แม่คนเดียว	☐ ญาติพี่น้อง
------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------------
11. สถานะครอบครัว (พ่อ-แม่)

☐ พ่อและแม่อยู่ด้วยกัน	☐ พ่อ-แม่ หย่าร้างกัน	☐ พ่อ หรือแม่ - หรือทั้งคู่เสียชีวิต
---	--	---
12. เป็นสมาชิกองค์กรกิจกรรม (องค์การ สภา สโม ชมรม ชุมนุม) เป็น ไม่เป็น
13. คุณคิดว่าได้เรียนในสาขาหรือคณะที่ตรงตามความชอบและความถนัดของตนเองมากน้อยเพียงใด

ไม่ตรงเลย	ไม่ค่อยตรง	เฉย ๆ	ค่อนข้างตรง	ตรงที่สุด
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

14. คุณคิดว่าปัจจุบันมีภาระงาน/การบ้านจากการเรียนในชั้นเรียน มากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด	ค่อนข้างน้อย	พอประมาณ	ค่อนข้างมาก	มากที่สุด
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

15. คุณคิดว่าคุณสามารถนำหลักปฏิบัติทางศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิตมากน้อยเพียงใด

น้อยที่สุด	ค่อนข้างน้อย	พอประมาณ	ค่อนข้างมาก	มากที่สุด
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

16. คุณมีความรู้สึกปลอดภัยในการใช้ชีวิตในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มากน้อยเพียงใด

ไม่รู้สึก ปลอดภัยเลย (1)	รู้สึกปลอดภัย น้อย (2)	รู้สึกปลอดภัย (3)	รู้สึกปลอดภัย มาก (4)	รู้สึกปลอดภัย มากที่สุด (5)

17. คุณมีโอกาสได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพบ่อยมากน้อยเพียงใด

ไม่เคยเลย (1)	น้อย (2)	บ้างเป็นบางครั้ง (3)	บ่อยมาก (4)	บ่อยมากที่สุด (5)

*** ขอขอบพระคุณอย่างสูง ความเห็นของท่านเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัยครั้งนี้***

ภาคผนวก 2
ผลการทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ตารางแสดงการคำนวณและการแปลผลค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (IOC)

ข้อ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า	สรุป
	1	2	3	4	5			
ความสุขในการเรียนของนักศึกษา								
1.ฉันรู้สึกสนุกและตื่นเต้นในการเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.ฉันรู้สึกว่าถูกบังคับให้ต้องมาเรียน (R)	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.ฉันชอบและและเอาใจใส่เกือบทุกวิชาที่เรียน	0	1	1	1	1	4	.8	ใช้ได้
4.ฉันรู้สึกเพลิดเพลินในการเรียนและอยากรู้มากกว่าเดิม	0	1	1	1	1	4	.8	ใช้ได้
5.ฉันไม่รู้สึกท้อถอยหรือเบื่อหน่ายเมื่อต้องเรียนวิชาที่มีเนื้อหายาก	0	1	1	1	1	4	.8	ใช้ได้
6.ฉันมักจะมาถึงห้องเรียนก่อนเวลาเสมอและชอบนั่งด้านหน้า	0	1	1	1	0	3	.6	ใช้ได้
7.ฉันให้ความสำคัญกับสิ่งที่อาจารย์สอนเกือบทุกเรื่อง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
การเห็นคุณค่าในตัวเอง								
1.โดยรวมแล้วฉันรู้สึกพึงพอใจในตัวเองมาก	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.ในบางครั้ง ฉันรู้สึกว่าฉันไม่มีคุณค่าเอาเสียเลย (R)	1	1	1	0	1	4	.8	ใช้ได้
3.ฉันรู้สึกว่าฉันมีข้อดีหลายประการ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.ฉันสามารถทำทุกอย่างได้เช่นเดียวกับที่คนอื่น ๆ ทำ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5.ฉันรู้สึกว่าฉันไม่ค่อยมีอะไรให้ตัวเองภาคภูมิใจเลย (R)	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6.บางครั้งฉันรู้สึกว่าฉันไร้ค่า (R)	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7.ฉันรู้สึกว่าอย่างน้อย ๆ ฉันก็มีคุณค่าเท่าๆ กับคนอื่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8.ฉันอยากจะมีคุณค่าพอให้ตัวเองมากกว่านี้ (R)	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9.โดยรวมฉันค่อนข้างรู้สึกว่าฉันคือความล้มเหลว (R)	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10.ฉันมักจะมองตัวเองในแง่บวกเสมอ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
การเปิดรับประสบการณ์								
1.เมื่อฉันพบว่าวิธีใดเป็นวิธีการที่ถูกต้องในการทำสิ่งต่าง ๆ ฉันก็มักจะใช้วิธีการนั้นอยู่เป็นประจำ (R)	1	0	1	1	1	4	.8	ใช้ได้
2.ฉันชอบใช้วิธีการแบบเดิม ๆ ตามที่ฉันเคยชิน (R)	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.ฉันชอบจัดบ้านใหม่เสมอเพื่อลองอะไรที่แตกต่างจากเดิมบ้าง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.ฉันคิดว่าความหลากหลายไม่ซ้ำซากคือความตื่นเต้นในชีวิต	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5.ฉันมีความชื่นชมกับศิลปะและความสวยงามของสิ่งรอบตัว	1	0	1	0	1	3	.6	ใช้ได้
6.ฉันมักรู้สึกทึ่งในสิ่งที่ฉันพบในงานศิลปะและธรรมชาติ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7.ฉันเป็นคนช่างคิดช่างฝัน มีความคิดสร้างสรรค์ที่หลากหลายใหม่ๆ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8.ฉันเชื่อว่าการยึดมั่นในอุดมการณ์และความคิดของตัวเองมีความสำคัญมากกว่าการเปิดใจรับความคิดที่แตกต่าง (R)	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า	สรุป
	1	2	3	4	5			
9.ฉันเชื่อว่าคนเราควรจะมีค่านิยมในความคิดตามประเพณีแบบดั้งเดิมมากกว่าที่จะตั้งคำถามและท้าทายความคิดเหล่านี้	0	1	1	1	1	4	.8	ใช้ได้
10.ฉันชอบลงมือปฏิบัติ ไม่ชอบความจำเจซ้ำซาก	-1	1	1	1	1	3	.6	ใช้ได้
11.ฉันมีความสนใจใคร่รู้ในเรื่องที่ทำให้เกิดความประเทืองปัญญา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12. ฉันชอบลองชิมอาหารแปลกใหม่	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม								
1.คุณคิดว่าครอบครัวของคุณมีการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับใด	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.คุณคิดว่าครอบครัวของคุณมีรายได้รวมในแต่ละเดือนในระดับใด	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.คุณคิดว่าครอบครัวของคุณประกอบอาชีพที่มีหน้ามีตาทางสังคมในระดับใด	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมสถาบัน								
1.เพื่อนร่วมสถาบันของฉันสามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนและความเข้าใจเนื้อหาสาระวิชาซึ่งกันและกันได้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.นักศึกษาและเพื่อนร่วมสถาบันของฉันมีการทำงานช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.นักศึกษารุ่นพี่ของฉันให้คำแนะนำและช่วยเหลือด้านการเรียนแก่ฉันรวมถึงเพื่อนๆ ของฉันและรุ่นน้อง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.เพื่อนร่วมสถาบันของฉันยอมรับในความสามารถของกันและกัน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5.เพื่อนร่วมสถาบันของฉันมีความเข้าใจและยอมรับในบุคลิกภาพนิสัยและการแสดงออกทางอารมณ์ของกันและกัน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ลักษณะอาจารย์ผู้สอน								
1.อาจารย์ผู้สอนยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของนักศึกษาทุกคน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.อาจารย์ผู้สอนยอมรับในความสามารถของนักศึกษาแต่ละคนว่าแตกต่างกัน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.อาจารย์ผู้สอนยิ้มแย้ม แจ่มใส และมีความเป็นมิตรกับนักศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.อาจารย์ผู้สอนชมเชยและให้กำลังใจนักศึกษาเสมอ แม้บางครั้งนักศึกษาจะทำงานที่ได้รับมอบหมายผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5.อาจารย์ผู้สอนให้ความสนใจและปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาคและทั่วถึง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6.อาจารย์ผู้สอนอุทิศเวลาให้นักศึกษาในงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า	สรุป
	1	2	3	4	5			
ลักษณะการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน								
1.เนื้อหาในวิชามีความหลากหลายแปลกใหม่ทันสมัยน่าสนใจ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเอง ทำให้รู้สึกสบายใจ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.ใช้กิจกรรมการเรียนการสอน วิธีใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ฝึกปฏิบัติ	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.จัดสรรเวลาได้เหมาะสมในแต่ละกิจกรรมการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5.เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัยอย่างเหมาะสม	1	1	1	0	1	4	.8	ใช้ได้
ลักษณะของสถาบันการศึกษา								
1.บริเวณภายในมหาวิทยาลัย สะอาด เรียบร้อย สวยงาม ร่มรื่น เหมาะแก่การเรียนรู	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.มหาวิทยาลัยมีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดี	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3.มหาวิทยาลัยมีหอพักนักศึกษาน่าอยู่ สะอาด ไม่แออัด อุปกรณ์ครบ พร้อมใช้	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4.มหาวิทยาลัยมีระบบอำนวยความสะดวกในการลงทะเบียนเรียน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5.มหาวิทยาลัยมีทุนการศึกษาให้กับนักศึกษาในกรณีที่ครอบครัวมีรายได้น้อย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6.มหาวิทยาลัยมีเวลาในการทำกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม	1	0	1	1	1	4	.8	ใช้ได้
7.มหาวิทยาลัยมีการบริการด้านต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักศึกษามีชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุข	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8.มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้กำหนดกิจกรรมนักศึกษาด้วยตนเอง	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9.มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมนักศึกษาที่หลากหลาย ทั้งด้านวิชาชีพ กีฬาและนันทนาการ	1	1	1	0	1	4	.8	ใช้ได้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นายกรวิษณุ ศรีสมบัติ

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5710521502

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จ
ศิลปศาสตรบัณฑิต (พัฒนาสังคม)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2549

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

นักวิชาการอุดมศึกษา หน่วยวินัยและกิจการทหาร งานกิจกรรมนักศึกษา
กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
181 หมู่ที่ 6 ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

การนำเสนอผลงานต่อที่ประชุมวิชาการ

กรวิษณุ ศรีสมบัติ และ วิษณุพงษ์ โพธิ์พิรุฬห์. (2561). อะไรที่ทำให้นักศึกษาอยากเรียน : การศึกษา
ความสัมพันธ์ของตัวแปรระดับบุคคลและระดับองค์กรที่ส่งผลต่อความสุขในการเรียนของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, การประชุมวิชาการระดับชาติ
ด้านการบริหารจัดการ ครั้งที่ 10 (น.793-803). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.